97. évfolyam 1. szám Budapest, 2010. február 90 forint

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA - ALAPÍTVA 1913-BAN

JÓ SZERENCSÉT!

EU pályázat a bányászat jövője érdekében

A BDSZ az elmúlt évben sikeresen nyújtott be és bonyolított le egy uniós pályázatot, amely az európai energiaipar helyzetének felmérésével kívánt hozzájárulni egy sikeres európai energiapolitika kialakításához. A pályázat keretében természetesen fontos szerep jutott a szénbányászatnak is, hiszen a szén és a lignit Európa több országában meghatározó szerepet játszik az energiatermelésben.

E pályázat záró rendezvényén merült fel az az igény (és a Bánya-, Vegyi- és Energiaipari Szakszervezetek Európai Szövetsége (EMCEF) ezt felkarolta), hogy egy új uniós pályázat keretében a hazai nyersanyagok felhasználásának – ezen belül kiemelten a szénnek – a fontosságát mutassuk be. Ennek a kérdésnek az aktualitását több, az utóbbi időben megjelent és felgyorsult esemény is indokolja. A legfontosabbak: az állami széntámogatásról szóló EU rendelet elévülése, az európai klímapolitika szigorodása (ahogy ez a koppenhágai csúcs előtt várható volt), az ásványi nyersanyagok világpiaci árának meredek emelkedése, és mindezek által az európai gazdaság versenyképességének csökkenése.

A pályázatban partnerként azoknak az országoknak a szociális partnereit kértük fel, amelyekben a szénnek fontos szerepe van, és többségükben azokat, amely országok a széntámogatási rendelet elévülése után is folytatni szándékoznak a támogatást. A pályázatban részt vevő országok: Bulgária, Csehország, Lengyelország, Magyarország, Németország, Románia, Spanyolország. A pályázatot támogatta két európai szintű szociális partner, az EMCEF és az EURACOAL, ez utóbbi munkáltatói szervezet, amely támogatást ígért, de partnerként nem kívánt a pályázatban részt venni.

A pályázat sikeres volt, az Európai Bizottság elfogadta. Az első eleme a pályázat megvalósításának egy brüszszeli tanácskozás volt, a pályázó szervezet, valamint az európai szociális partnerek képviselői vitatták meg a konkrét teendőket.

Január 15-16-án került sor a partnerországok képviselőinek részvételével az előkészítő konferenciára, amelynek célja a projekt részletes megismertetése, illetve az országjelentés szerkezetének végleges kialakítása és elfogadása volt.

A konferencia megnyitásaként Rabi Ferenc, a BDSZ elnöke köszöntötte a részvevőket és hangsúlyozta, hogy a jelenlegi projektnek rendkívüli jelentősége van, különös tekintettel a Koppenhágai csúcstalálkozó és az EU éghajlatváltozás szabályozásának függvényében. Meg kell vizsgálni, hogy ezek a szabályozások milyen hatással lesznek a kitermelő iparra, a bányaiparra, a bányászok foglalkoztatására és jövőjére. Kérdés, hogy az 1407-es EU rendelet, a szénbányászat nemzetállami támogatásáról, amely 2010-ben lejár, fenntartható-e. Mi történik, ha igen és mi, ha nem. Ezeket a kérdéseket is meg kell vitatni a projekt során.

Ezt követően Potápi Rita, a projekt menedzsere bemutatta a projektet a résztvevőknek. A projekt a következő kérdésekkel foglalkozik:

- a bányászat jövőjével,
- kitermelőiparra és bányaiparra vonatozó EU-s irányelvekkel,
- klímaváltozás hatásával a bányászati foglalkoztatásra,
- új technológiák alkalmazásával, a jövőbeni bányaiparral,
- jó gyakorlatokkal a résztvevő országokban
- szociális partnerek szerepével
- hagyományok, sajátságos kultúrák a bányaiparban

A résztvevők a bemutatkozást követően rövid helyzetjelentést adtak a bányaiparukról, hangsúlyozták a projekt fontosságát a bányászat jövője szempontjából, és támogatásukról biztosították a pályázó szervezetet.

Reinhard Reibsch, az EMCEF főtitkára hozzászólásában elmondta, hogy az EMCEF képviselőjeként 2009 decemberében részt vett a koppenhágai klímakonferencián, és erről rövid tájékoztatást adott.

A projekttel kapcsolatban a következőket hangsúlyozta:

- cél az európai döntéshozók befolyásolása, hogy a bányaipar megmaradjon,
- a „zöld ipar”európai álom
- el kell érni, hogy a jövőben a szén nagyobb szerepet játsszon az energiaiparban. Az olaj kimerülőben, ezért újabb energiaforrásokra van szükség. Az EMCEF összes iparágát érinti az energiakérdés.
- Közép-kelet Európában nagyon fontos a bányászat mind a foglalkoztatás, mind pedig a szociális biztonság szempontjából
- EMCEF prioritásai között szerepel fenntartani a foglalkoztatást, fenntartani a szociális párbeszédet, új beruházásokkal új munkalehetőségeket teremteni, biztosítani az oktatás, képzés lehetőségeit
- hozzájárulni az európai szociális párbeszéd fejlődéséhez a kitermelő iparágakban

Jean Pierre Klapuch, aki szakértőként vesz részt a projektben, ismertette a projekt tartalmát, az elemzéshez szükséges dokumentumokat és az elemzés módszertanát. A projekt célkitűzései közül a következőket emelte ki:

- közös állásfoglalás, melyet a felelős intézmények elé terjesztünk,
- szociális partnerek helyzetének elemzése,
- egyes országok problémáinak bemutatása a szénbányászat és a kitermelő ipar vonatkozásában,
- az ország jelentések alapján közös pontok kialakítása,
- szociális partnerek szerepének meghatározása a bányászat jövőjének alakításában.

A szakértő által összeállított tervezet megvitatásának eredményeképpen a következő szerkezete lesz az ország jelentés alapját képező kérdőívnek:

1. A bányászat jelenlegi helyzete
2. A szociális partnerek eddigi együttműködése a folyamatok és eredmények befolyásolására
3. Kilátások
4. Hatástanulmányok
5. Szociális partnerek lehetőségei, szerepe és feladatai a várható folyamatokban.

S. K.

Mi a helyzet keleten?

Az ICEM január 20-22. között Kijevben rendezte meg “Szerkezetváltás és privatizáció Kelet-Közép-Európa bánya- és energiaiparában” című nemzetközi konferenciáját.

A szervezők rövid megnyitó beszédei után Joe Drexler adott átfogó tájékoztatást a bányászat globális helyzetéről, miután röviden bemutatta az ICEM tevékenységét. A helyzetjelentés szerint a bányászati tevékenység és a fogyasztás fokozódik a világban. Elgondolkoztatónak nevezte (és Európa számára megfontolandónak) azt a tényt, hogy Ausztrália és Kanada fokozza a beruházást és a termelést a bányaiparban annak ellenére, hogy a bérek magasak, valamint a környezetvédelmi előírások szigorúak. A másik fontos információ az, hogy Kína 1,5 milliárd dollárt ruház be külföldön annak érdekében, hogy hozzájusson a nyersanyagokhoz. Ezeknek a beruházásoknak nagy része infrastrukturális (út, vasút, iskolák, futballpályák (!) stb.)

Oroszország egyre markánsabban jelen van a világpiacon hatalmas világcégein keresztül (Rusal, Norilsk, Nickel stb.).

A helyzetjelentést követően az ILO 176-os konvenció (munkavédelem a bányákban) ratifikálásával kapcsolatos ICEM kampányról adott tájékoztatót. A kampány célja a ratifikálás ösztönzése azokban az országokban, ahol az még nem történt meg.

A következő előadó Valerij Zajdenvarg, a Független Szénpiaci Kutatóintézet igazgatója volt, aki elmondta, hogy Oroszországban a szerkezetváltás négy szakaszban valósult meg, és hogy a bányaiparban foglalkoztatottak száma az 1994-es 800 ezerről mára 150 ezerre csökkent. A bányászatban (a többi ágazathoz viszonyítva) jók a keresetek: elérheti az évi 12 – 15.000 dollárt. A szerkezetváltás irányításának megközelítése regionális. Az állam a bányák fejlesztési költségeinek 50 százalékát állja. A szerkezetváltás eredményeként mára a szénbányászat nyereségessé vált. A termelékenység jelentősen növekedett, ez elsősorban a mélyművelésű bányák esetében igaz, ahol van bánya napi 700 tonnás termeléssel (Kuzbasz), így meghaladták a külszíni bányák teljesítményét, ahol a legnagyobb teljesítmény 580 tonna. Ugyanakkor nagy probléma, hogy a magántulajdonú bányákban baj van a munkavédelemmel. A tulajdonosok csak arra törekszenek, hogy minél több hasznot vegyenek ki a bányákból. A fő probléma az, hogy a tulajdonosok gyorsan váltják egymást, van bánya, ahol néhány év alatt hat tulajdonos volt.

Ivan Mohnacsuk kiegészítésképpen elmondta, hogy Ukrajnában bezárták a rossz minőségű szénbányákat. Sok esetben az u.n. „száraz konzerválás” módszerét alkalmazzák, vagyis hivatalosan nem zárják be, csak „szüneteltetik”, de valójában már nem lehet újra megnyitni. Erre sajnos van törvényes lehetőség, a szakszervezeteknek oda kell figyelni.

A szakszervezetek nehézségei közé tartozik, hogy az állam a privatizáció után „nem avatkozik be”. A válság miatt vannak széntartalékok, az átmeneti problémákat azonban az államnak kellene megoldani, hogy ne lehessen megint „helyzet”. Az ILO 176-os konvenciót hivatalosan nem utasítják el, azonban az alkalmazást az akadályozza, hogy vannak olyan érvényben lévő jogszabályok, amelyeket előbb meg kellene változtatni. A szakszervezet vezetője tárgyalt Medvegyevvel, aki megígérte, hogy ratifikálni fogják.

A vitában felmerült kérdésekre válaszolva elhangzott, hogy a bezárt bányák dolgozóit átirányították vagy átképezték. A szerkezetváltás folyamatában a dolgozók három típusa jelentkezett: 30% elment, amint hírét vette a bezárásnak, 30% kivárta az állami intézkedést, 30 % nem tett semmit. Volt lehetőség támogatást kapni magánvállalkozás indításához. Az elbocsátottak háromhavi fizetést kaptak, illetve azok, akik távoli vidékeken dolgoztak, állami támogatást kaptak lakásvásárlásra ahhoz, hogy barátságosabb vidékeken telepedhessenek le. Fontos figyelembe venni a létszámok alakulásánál, hogy a bányaiparban dolgozónak számítottak azok is, akik a bányásztelepüléseken végeztek valamilyen szolgáltatást (kereskedelem, oktatás, egészségügy stb.).

A hozzászólások során a külföldi résztvevők röviden beszámoltak a saját bányaiparuk helyzetéről.

Lev Mironov, az Orosz Gáz- és Olajipari DSZ elnöke, előadásában lényegében a Déli Áramlat gázvezetékkel kapcsolatos beruházásokról beszélt. Megjegyezte, hogy Oroszország a Nabukkó vezeték beruházásában nem vesz részt. Méltatta az ICEM és a Lukoil között megkötött globális megállapodást.

Az ukrán elnök, Vlagyimir Dmitriskin elmondta, hogy az ország (és a lakói) számára nem jó, hogy a tervezett gázvezeték elkerüli Ukrajnát, ez ugyanis munkahelyek megszűnésével fenyeget. Ha eltekintünk a politikai érdekektől, minden a meglévő vezetékek használata mellet szól.

A második nap délelőttjén Nyikolaj Rogovszkij, az ILO szakértője tartott előadást „a szociálisan érzékeny/felelős szerkezetváltásról”, illetve azokról az alapelvekről, amelyeket az ILO a tisztességes szerkezetváltás során betartandónak tart. Előadásban elmondta, hogy szerkezetváltási projektek már a kilencvenes évek elejétől megvalósításra kerültek. Ezek különböző szinteken jelentkeznek: a gazdaság, az ágazat, egy régió szintjén, végül azonban mindig a vállalati szinten konkretizálódik.

A szerkezetváltás során figyelembe kell venni mind a gazdasági, mind pedig a társadalmi dimenziót: cél a versenyképesség növelése, a vállalat túlélése. A szerkezetváltás nem egyenlő a leépítéssel! Végig kell járni mind a három szintet: 1) az élőmunka költségeinek csökkentése nélkül, 2) az élőmunka költségeinek csökkentésével elbocsátás nélkül, 3) csak ezután kerülhet sor az elbocsátásokra, azonban szociálisan érzékeny módon. A kormányok feladata ösztönözni ezt a folyamatot. Ezekkel a kérdésekkel foglalkozik az ARENAS projekt.

Dr. Stanitz Károly
a BDSZ nemzetközi titkára

„Nem adjuk fel, az biztos!”

Vasas Mihály múltról, jelenről, szakszervezetről

1961-ben, tizennégy évesen kerültem Tatára a 311-es számú Ipari Szakmunkásképző Intézetbe, vájártanulóként. Azóta vagyok tagja a bányászszakszervezetnek is. Az iskola elvégzése után a XV/B aknára kerültem, Tatabányán – ahol a szakmai gyakorlatot is végeztem -, és rögtön bekapcsolódtam az ifjúsági mozgalom munkájába. KISZ-titkár voltam, majd 1970-ben megválasztottak a BDSZ Központi Vezetősége tagjává. Úgy kerültem oda, mint a tatabányai szénbányák szakszervezetének ifjúsági felelőse. Azóta is folyamatosan tagja vagyok a bányászszakszervezet legmagasabb szintű testületeinek, ma már elmondhatom, hogy egyik legrégibb tisztségviselőként.

1972-ben a XV/B akna szakszervezeti titkára lettem, Szlávik Pista bácsitól vettem át a funkciót, aki kiöregedett a tisztségből. Ekkor abbahagytam a KISZ-titkárságot, s amellett, hogy a vállalati szakszervezet ifjúsági felelősi teendőit elláttam, a szakszervezeti bizottság titkárként is tevékenykedtem az aknánál. Ahogy szűkült a szénvagyon, a XV/B és C akna összevonásra került, és a kettőből lett egy Nyugat II. bányaüzem. Ennek lettem én a csúcsszakszervezeti titkára. 1973-ban Szaltikovkában, a Szovjetunióban, három hónapos szakszervezeti képzésen vettem részt, majd amikor hazajöttem még öt évig dolgoztam a bányaüzemnél. 1978-ban bekerültem a vállalat szakszervezeti bizottságának apparátusába, ahol társadalompolitikával és szociálpolitikával foglalkoztam. Közben az ifjúsági szakszervezeti munkát is vittem.

1989-ben, László György nyugdíjba menetele után, választottak a nagyvállalat szakszervezeti titkárává. Külön büszke vagyok arra, hogy a Népházban, mintegy négyszáz küldött, három jelölt közül, az első fordulóban engem választott meg. A vállalatnak tizenháromezer dolgozója volt eredetileg, amikor megválasztottak ötezer ötszáz-hatezer volt a munkavállalói létszám. A szénbányászat kezdett leépülni, s ez igen nehéz feladat elé állította az érdekképviseletet is. A szénbányavállalatot szanálási eljárás alá vonták, munkahelyek szűntek meg, számos tevékenységet kiszerveztek vállalkozásokba, kft-kbe, ez nagy munkát adott a szakszervezetnek, hiszen az érintettek hozzánk fordultak a problémáikkal. Éppen a kiszervezések indokolták, hogy a nagyvállalati szakszervezet is átalakuljon. Létrehoztuk a BDSZ Tatabányai Szövetségét, annak érdekében, hogy a szakszervezeti tagságunk ne hulljon szét, hanem megmaradjon egy irányítás alatt. 1994-ben létrejött a bánya-erőmű integrációja, s a tatabányai kis létszám beolvadt a Tatabányai Energetikai Kft-be. Alig négy évig működött ez a konstrukció, aztán 1998-ban a kft-t felszippantotta a Vértesi Erőmű Részvénytársaság (VÉRT). Ekkor a VÉRT-nél két bányászszakszervezet működött: az Oroszlányi Bányász Szakszervezeti Szövetség, és a tatabányai. Ekkor még ezernyolcszáz tagunk volt.

2004-ben a szénvagyon elfogyása következtében bezárt a mányi bányaüzem, s ezzel a tatabányai szénmedencében végleg megszűnt a bányászkodás. Az emberek egy része, kb. ezerkétszáz fő átkerült Márkushegyre, meg a VÉRT központba, a többiek elmentek nyugdíjba, s egy nagyon kis hányada a dolgozóknak munkanélkülivé vált.

Abba a szerencsés helyzetben voltunk, hogy a szénbánya vállalat akkori vezérigazgatója, Dr. Gál István, sok lehetőséget biztosított a szakszervezetnek. Hozzájutottunk bizonyos ingatlanokhoz, földterületekhez, amiknek a kezelői jogát a szakszervezetre írták át. Amikor a rendszerváltás után megtudtuk azt, hogy ezeket a kezelői jogokat visszavonja az állam, a tatabányai szövetség tanácsa úgy döntött, hogy gyorsan megkérjük a használati jogot ezekre az ingatlanokra, mert erre a törvény lehetőséget adott. Sok utánajárás és procedúra után végül, ingyenes juttatással tulajdont szereztünk. Persze a földterületeket nem kaphattuk meg, az maradt a Kincstár birtokában. Mind olyan területek voltak, ahol a régi bányagödrökből kialakított horgásztavakat működtettünk. Ezekre alakultak horgászegyesületek, s a szakszervezet annyit elért, hogy, mivel tulajdont nem kaphattak, legalább az ő használati jogukba kerüljenek ezek a tavak. Mind a mai napig használják is. Voltak földterületek, mint pl. Síkvölgy, ahol üdülőövezetek alakultak ki, ezek közművesítve vannak (víz, villany). Ugyan nem sikerült a szakszervezet tulajdonába venni, de annyi ígéretet ki tudtunk harcolni, hogy nyomott, jelképes összegért fogják értékesíteni, hiszen minden kis telket saját kezük munkájával tettek lakhatóvá, használhatóvá dolgozóink. Voltak olyan ingatlanjaink, mint a székházunk, amit a bánya a szakszervezetnek épített, aztán nyugdíjas ház, szabadidőközpont, ezeket tulajdonba tudtuk venni.

Mindezek alapján mondtam, hogy szerencsés helyzetben voltunk, amiből a körülményekhez képest a lehető legjobban jöttünk ki. Ugyanakkor megnövekedett a gondunk is, hiszen ezeket üzemeltetni, működtetni, felújítani kellett. Csak úgy kaphattuk meg a területet, ha rajta van tizenöt éves elidegenítési tilalom. Tehát nem tehettük meg rögtön, hogy az egyik ingatlant értékesítjük, amiből a többit működtetni, felújítani tudjuk. Később sikerült a tilalom alól mentességet kérni két ingatlanra (egy kisebb szabadidőközpont és a szakszervezeti székház voltak ezek), melyeket eladtunk és a befolyt pénzből felújítottunk egy régi nyugdíjas házat és megvásároltunk egy nyugdíjas házat a VÉRT-től, ami a miénk volt valamikor, de ők tartották nyilván, tehát visszavásároltuk. Itt kialakítottunk egy szabadidőközpontot, ami szép környezetben, mesterséges halastóval, vendégszobákkal alkalmas arra, hogy a nyugdíjasaink pihenését szolgálja. A bánhidai nyugdíjasházunkat is átépítettük, korszerűsítettük, s ez szolgál jelenleg a BDSZ Tatabányai Szövetségének a központjául is. Az újvárosi nyugdíjas házunkat saját pénzből vettük meg, azon nincs elidegenítési tilalom, azt is szépen rendbe hoztuk.

A tatabányai szövetséghez öt nyugdíjas szervezet tartozik és - eddig - öt aktív tartozott, de a Hotel Panoráma szakszervezeti létszáma lecsökkent a minimum alá, s azt meg kellett szűntetnünk, így négy aktív alapszervezetünk van. Ez utóbbiak összlétszáma százharminc fő, ezt kevésnek tartjuk. A befolyt tagdíj – a szövetség tizenöt százalékot kap – rendkívül alacsony, amiből a működést nem tudjuk fedezni. Sok a gondunk ebből kifolyólag. Egyéb források után kell szüntelenül kutatnunk.

Két rendezvényt bonyolítunk le a városnak: a Május 1-ei majálist és a Bányásznapot. Jó kapcsolatban vagyunk a város vezetésével, önkormányzatával, s így mindkét rendezvény költségeinek jelentős részét Tatabánya városa vállalja. A maradék összeget pedig – kapcsolati tőkénket mozgósítva – ismerős, és velünk szimpatizáló vállalkozók, szponzorok útján szedjük össze. Ha ezekből a támogatásokból marad némi haszon, az a szövetségünk működését segíti. Főleg a munkánkat könnyebbé tevő és ma már nélkülözhetlen berendezések – számítógép, fax, nyomtató, stb. – folyamatos használatát biztosítjuk ilyen módon.

Szakszervezetünk két alapítványt működtet, s egy alapítványban pedig mint alapítók és mint a kuratórium tagja veszünk részt. Ez a Tatabányai Bányászhagyományokért Alapítvány. Még a szénbánya vállalat vezetésével alapítottunk egy Nyugdíjas Alapítványt. Ezt a szanálás idején tettük, mert csak úgy járultunk hozzá, bizonyos szociális létesítmények eladásához, ha a vállalat az alapítványunkba betesz egy jelentősebb összeget. Ezzel indítottuk a Nyugdíjas Alapítványt, amihez a szakszervezet és magánszemélyek is hozzájárultak, s eddig mintegy harmincmillió forint segélyt fizettünk ki az arra rászoruló nyugdíjas tagjaink részére.

Szövetségünk, Schalkhammer Antal, a BDSZ egykori elnöke halála után úgy döntött, hogy Tóni tett annyit – Tatabánya szülöttjeként és országgyűlési képviselőjeként – a városért, a kultúráért, a gazdaságért, a sportért, hogy létrehozzunk egy alapítványt, melynek ő a névadója. Ez a bányászok, felsőfokú képzésben továbbtanulni szándékozó, rászoruló gyerekeinek megsegítését szolgálja. Erre pályázni lehet, s félévente, mintegy tíz-tizennyolc fiatal részesülhet anyagi támogatásban. Ez az alapítvány ma már igen népszerű, túljelentkezés van, s a kuratórium dönt arról, hogy ki a rászorultabb. Egy gyerek tizenöt-húszezer forint közötti összeget kap. Itt a bányászszakszervezet az egyedüli alapító, erre büszkék vagyunk. Az alapítvány kasszájának feltöltése nem kis feladat, de azon dolgozunk, hogy az alap soha ne ürüljön ki, mert ezt becsületbeli ügynek tartjuk.

Az aktív alapszervezeteink közül a legstabilabb az Észak-dunántúli Vízmű Rt Víztermelő Bányaüzeme. Nagyon sajnálatos, hogy a volt szénbánya vállalat központi műhelyéből alakult kft, az ASG, szakszervezeti létszáma elég kevés, a tizennyolc fős tagságot még kellene bővíteni. A Sport kft-ben tizenegy szakszervezeti tag van, de ezek mind kis létszámú vállalkozások. A Vértesi Erőmű igazgatóságán van még egy alapszervezetünk kb. tizenöt fős tagsággal.

Ha néha összevetem a szakszervezeti munka nehézségi fokát az előző és a mostani rendszerben, mindig meg kell állapítanom, hogy az előzőben sokkal több lehetőségünk volt a dolgozók érdekeinek az érvényesítésére. Könnyebb volt segítséget kérni, egyszerűbb volt egy ügyet elintézni, ennek következtében az emberek is nyugodtabbak voltak, megvédve érezték az egzisztenciális biztonságukat. A szakszervezet kezében sokkal több eszköz volt, amivel élni is tudott. A vállalat segélykeretét a szakszervezet javaslatára használták fel, voltak üdülők a pihenéshez és regenerálódáshoz, bizonyos kereten belül ingyen buszt biztosítottak a kirándulásokhoz. (Csak zárójelben jegyzem meg, hogy az emberek szívesen vettek részt ezeken, mert nem nyomasztotta őket az a tudat, hogy lesz-e még munkahelyük, ha hazaérnek a brigádkirándulásról) Működtettük a Népházat, a Kertvárosi Művelődési Házat, ahol a szakszervezet alkalmazottjai dolgoztak, szóval összehasonlíthatatlanul más volt. Nem kellett a szakszervezeti vezetőnek idegeskednie, hogy megszűnik a munkahely, mi lesz a dolgozókkal. A rendszerváltás után szinte napi problémánkká vált, hogy azt tárgyaltuk: a leépítések, elbocsátások humánpolitikai következményeit miként tudjuk kezelni. Az a legnagyobb bajunk, hogy a tatabányai szövetség mögött már nincsen cég.

Én átéltem azt, hogy az egyik nap a vállalati raporton még ott ült a vállalati párttitkár, szakszervezeti titkár és KISZ titkár, másnap meg már csak én ültem ott egyedül, a vállalat vezetésével szemben. S én voltam az egyetlen, aki a dolgozókat képviselte, s próbálta megvédeni a vezetők intézkedéseitől, akik már úgy viselkedtek, mintha tulajdonosok lennének. Ilyen helyzetben egy kollektív szerződés megkötése, egy bértárgyalás lefolytatása hihetetlen nehéz volt. Kénytelenek voltunk, mi is jogi képviselőt fogadni, aki biztosította a tárgyalások jogi hátterét, a szakszervezet oldaláról. A feladatunk egyre nőtt, a szakszervezeti munkatársak számát meg folyamatosan csökkenteni kellett, mert nem volt pénz a megtartásukra.

Az utánpótlást megoldani, szövetségi szinten, nagyon nehéz. Mi, a kolléganőmmel, Vörös Katival, tudjuk, hogy csak a szakszervezeti tagság iránti szeretetből végezzük ezt a feladatot. Bérkifizetésre itt most nincs lehetőség. Átadni úgy a munkát, hogy nem tudod biztosítani az anyagi elismerést, szinte lehetetlen vállalkozás. Azok az emberek már kiöregedtek, akik velünk együtt szocializálódtak abban a rendszerben, amelyben volt még értelme a hivatás iránti alázatnak, a munkán is túlmutató felelősségnek. Pénz nélkül áldozatot kérni, ma hiábavaló erőlködés. Pénz meg nincs. Tesszük, amíg bírjuk, s reménykedünk abban, hogy lesz, aki átveszi tőlünk a stafétabotot. Nem adjuk fel, az biztos!

H. I. P.

Egy legény elindult…

Egy erdélyi bányászvárosból, Lupényból elindult egy fiatal legény, hogy aztán életét, munkáját társaiért, szűkebb-tágabb környezetének szentelje. Az ifjú legény, Kovács István 19 évesen, 1955-ben kezdett el dolgozni, mint műszerész a Tatabányai Szénbányáknál. Hogy mi visz rá egy kiváló ifjú sportolót, hogy az ígéretes sport karrier helyett a szénbányászatot válassza? Elsősorban a szülői minta, hiszen családjuk kenyerét generációk óta a bányászat adta, másrészt a szerelem, a családalapítási vágy. Oroszlányon szinte azonnal bekapcsolódott a szakszervezeti munkába, bár sokáig nem volt választott funkciója. Szociális érzékenysége hamar megmutatkozott. A XX-as bányaüzemnél a szakszervezeti bizottság titkárává választották. Az Igazgatóságra átkerülve a gyártásvezetői munkája mellett végezte a szakszervezeti munkát, mígnem 1989-ben hatalmas fölénnyel választották az Oroszlányi Szénbányák szakszervezeti elnökévé. A rendszerváltás idején alaposan átértékelődött a szakszervezetek szerepe. Kovács István a legnehezebb időben került a vállalati szakszervezet élére, ugyanis rendszerváltozás kezdetén az érdekképviseletek is keresték a helyüket a kapitalista rendszerben. Amikor újrafogalmazták a szakszervezet helyét, szerepét a megváltozott társadalmi körülmények között. Meg kellett tanulni a klasszikus érdekképviseleti, érdekvédelmi munkát. Mindezeket

úgy, hogy egymás után alakultak a konkurens szakszervezeti föderációk és helyi képviseleteik, és a politika sem igazán segítette a munkájukat. Ekkor volt csak igazán szükség az érdekvédelmi munkára. A sorozatos bányabezárások, a privatizációs törekvések kemény helytállást követelt a szakszervezetektől. A sokszor éjszakába nyúló vitáknak, harcoknak, egyeztetéseknek, kompromisszumoknak eredménye az, hogy a Márkushegyi Bányaüzem a mai napig üzemel. Ez a küzdelem tette lehetővé, hogy még ma is közel 850 ember mindennapi kenyerét biztosítja a bánya.

De szereplőnk nem csak a vállalati szakszervezetnél töltött be különböző funkciókat, hanem kivette részét az ágazati és országos szakszervezet munkájából is. Több cikluson keresztül volt a BDSZ Országos Tanácsának és elnökségének, valamint az MSZOSZ Országos Tanácsának tagja. És akkor még nem beszéltünk az önkéntes munkáiról. Nagyon sokat tett azért, hogy 1992-ben megalakulhasson az Oroszlányi Szolidaritási és Kegyeleti alapítvány, amely a vállalati elhunytak hozzátartozóinak a segélyezését szolgálja.

Számos kitüntetéssel ismerték el munkáját. Többször volt kiváló dolgozó, megkapta a Kiváló Bányász, a Szent Borbála Érmet, az MSZOSZ Érdemérmet és a közelmúltban a Magyar Köztársaság Ezüst Keresztjét.

És hogy mire a legbüszkébb? Talán arra, hogy Magyarország jelenleg egyetlen mélyművelésű bányája a gondok dacára még ma is üzemel, de mi mindannyian tudjuk azt is, hogy a bányász vívmányok elérésében jelentős szerepet játszott, és amelyek jelenlegi megtartásáért már nekünk kell tovább küzdenünk.

És e legény most élete egy újabb állomásához érkezett. Talán már nem nyomasztják ezután a napi küzdelmek, az éjszakába nyúló egyeztetések, az állandó készenléttel járó stressz sem terheli őt tovább, de a tenni akarás, küzdelem a szeretett vállalat fennmaradásáért megmarad. És mi az oroszlányi bányászok nevében hálásan köszönjük eddigi munkáját. Kívánjuk, hogy a pihenés éveit még sokáig élvezhesse jó egészségben családja körében!

sawia

Új alelnökök a BDSZ vezetésében

Csanádi József

- 1970-ben érettségiztem Szegeden, a textilipari technikumban és szereztem szövő technikusi oklevelet – kezdi a választ Csanádi József, arra a kérdésemre, hogy miként került kapcsolatba a textiles szakmával. - Ez már indokolja a textilipari szakmához való kötődésemet. A Budaprint Pamutnyomóipari Vállalatnál (PANYOVA) – az akkori időszak ötven kiemelt nagyvállalatának egyikénél, illetve ennek szegedi gyáregységénél, amit akkor úgy hívtak, hogy Szegedi Textilművek – helyezkedtem el technikus gyakornokként. Talán két hetet dolgoztam, amikor is behívtak katonának. Leszerelésem után a korábbi munkahelyemre mentem vissza.

- És a szakszervezet?

- Akkoriban tartottak időnként úgynevezett ifjúsági parlamenteket, s KISZ alapszervezetem engem delegált az egyik ilyenre. Ott felszólaltam, már nem emlékszem, hogy pontosan milyen témában, de úgy tűnik, többek felfigyeltek a mondandómra. Valószínűleg ennek következtében – mivel a gyár szakszervezeti bizottságának egyik függetlenített munkatársát behívták a megyéhez – kooptálás útján, én kerültem a helyére. Ez 1974. április 1-én történt. Előbb bér- és termelési felelősi funkciót láttam el, majd egy évvel később a közgazdasági bizottság vezetője lettem a textilművek szakszervezeti bizottságánál. Ez meghatározta a szakmai fejlődésemet is, hiszen bér és termelési kérdésekkel foglalkoztam a szakszervezeti munkán belül. Jól indult a pályám, mivel 1976-77-ben egyéves SZOT iskolára kerültem. 1978-79-ben pedig ugyanott a felsőfokú munkaügyi tanfolyamot végeztem el. 1989-ben vállalatgazdasági-munkaügyi szakon főiskolai képesítést szereztem, a SZOT iskolára kihelyezett intenzív levelező négyéves közgazdasági egyetemi képzés keretében.

Közben, 1985-ben, a textilművek szb-titkárává választottak – elődöm nyugdíjba vonult -, s ezt a tisztséget töltöttem be tíz éven keresztül, egészen a cég bezárásáig.

Tulajdonképpen a Pamutnyomóipari Vállalat úgy tűnt el a föld felszínéről, ahogy volt. Minden gyáregységét bezárták, így a szegedit is, pedig ez volt a legnagyobb létszámú egység. Fénykorában 3500-4000 embert foglalkoztatott. Sőt, a spontán privatizációt követően, amikor a cég átalakult részvénytársasággá, még mindig 2500 alkalmazottja volt. 1995. december 31-ével szűnt meg véglegesen.

- Ami egyúttal a te ottani munkahelyedet is elsöpörte.

- Így történt. Ekkor kerültem – területi képviselőként – a textilipari dolgozók szakszervezetének állományába. Békés, Csongrád és Bács-Kiskun-Szolnok megyében tevékenykedtem, de maradtam szegedi lakos. 2000-ben már világossá vált, hogy a TDSZ, az iparág és az ehhez igazodó szakszervezeti tagság lecsökkenése következtében nem tudja fenntartani ezeket a területi képviseleteket. Győrött, Szombathelyen, Debrecenben voltak még ilyen képviseleteink. Válaszút elé kerültem. Vagy más munkahely után nézek, vagy elvállalom, hogy Budapesten, az ágazati szakszervezet központjában fogok dolgozni. Szegeden és környékén szinte semmi esélyem nem volt munkába állni, jó féléven keresztül próbálkoztam. Hol a végzettségem, vagy a fizetésem volt túl magas, hol a korommal volt gond, hol meg azzal, hogy a szakszervezetben dolgozom. Így aztán nem volt más lehetőség, minthogy elvállaljam a pesti foglalkoztatást.

- Ez mikor történt?

- 2000-ben. Attól kezdve dolgoztam a központi apparátusban, szakértőként.

- Szegedről jártál Pestre?

- Onnan nem tudtam volna ellátni a munkámat, a szakszervezet pedig nem tudott nekem pesti lakást biztosítani, így eladtam a szegedi lakásomat és vettem egy garzont Pesten. Tehát fővárosi lakos lettem.

- Milyen szakterületekkel foglalkoztál?

- Munkajog, kollektív szerződések, Munka Törvény Könyv, bérkérdések. Ezek alkották a munkám javarészét. Ami még érdekes lehet, hogy 1996-ban létrejött Magyarországon a Munkaügyi Közvetítő és Döntőbírói Szolgálat. Pályáztam, be is kerültem, s mind a mai napig tagja vagyok az MKDSZ-nek. Az igazság az, hogy közvetítésre nevesebb kollégákat kérnek fel, ezért sokunknak még nem volt lehetősége közvetíteni, de előadásokat tartottam és tartok a Szolgálat tevékenységéről, szakszervezeti tisztségviselők részére. Kezdettől tagja vagyok a Részvételt Megállapító Bizottságnak, amely minősíti azokat a szervezeteket – megfelelnek-e a követelményeknek, a jogszerűségnek, a törvényi feltételeknek – melyek részt vesznek az ágazati párbeszéd bizottságok munkájában.

- Hogyan jutott el a Textilipari Dolgozók Szakszervezete annak felismeréséig, hogy fúzióra lépjen más ágazati, szakmai szakszervezetekkel?

- Ahogyan elmondtam a PANYOVA tönkremenetelének történetét, a rendszerváltást követően, ugyanúgy szólhatnék a textilipar többi vállalatáról is. Olyan mértékben zsugorodott össze az ágazat, s csökkent a benne foglalkoztatottak, így a szakszervezeti tagság létszáma, hogy világossá vált: jelen formájában nem végezhető sokáig színvonalas és eredményes érdekvédelmi tevékenység. Már az 1986-os kongresszusunkon felmerült annak az igénye, hogy a három könnyűipari szakmai szakszervezet (Bőr, ruházat, textil) lépjen fúzióra. A rendszerváltás azonban éppen ellentétes folyamatot indított el, a szakszervezetek pluralizációját, kisebb részekre tagolódását. Ezért hosszú időre elbúcsúzhattunk az egyesülést szorgalmazó terveinktől. Elbúcsúztunk, de nem vetettük el. Az látszott kézenfekvőnek továbbra is, hogy a három könnyűipari szakma, miután egyformán érintette őket a szerkezetátalakítás, s az ebből adódó folyamatos tagvesztés, csak együtt, összefogva lábalhat ki egyre romló helyzetéből. Különböző okok miatt azonban a fúzióra irányuló törekvéseink zátonyra futottak. A holtponton végül az lökte át az ügyet, hogy az MSZOSZ Ipari Részszövetségén belül, s a megalakuló, önálló bejegyzéssel rendelkező Ipari-Energetikai Szakszervezeti Szövetségen belül is felerősödött az egyes tagszervezetek közös szervezetben történő működésének lehetősége. Ez vezetett aztán oda, hogy tavaly úgy döntött a Bányász-szakszervezet, a Textilipari Dolgozók Szakszervezete és a Ruházatipari Dolgozók Szakszervezete, hogy közös érdekeik hatékonyabb védelmére, megvalósítja a fúziót. S ez most nem maradt terv, véghez is vittük.

- A fúzióról határozó „textiles" kongresszus úgy döntött, hogy az új konstrukcióban te leszel a tagozatvezető, illetve téged javasol a BDSZ egyik alelnöki pozíciójára. A BDSZ XXXI. kongresszusa meg is választott a funkcióra. Az alelnökök közötti munkamegosztásban, te milyen területeket kaptál?

- Folyamatos konzultáció eredményeképpen alakultak ki azok a munkaterületek, amelyekkel az alelnökök foglalkoznak, illetve felügyelnek. Elmondtam korábban, hogy előző tisztségeimben milyen konkrét feladataim voltak, s ez meghatározta azt, hogy az új felállásban, mit kell vállalnom. Munkaügy, kollektív szerződések, bér, illetve a nyilvánosság. Nagy valószínűséggel, ezekkel kell majd foglalkoznom. Azért a feltételes mód, mert bár az egyeztetések nagy részén részt vehettem, de múlt év nyara óta meglévő betegségem, amely operációval is járt, nem tette lehetővé, hogy folyamatos részese legyek a munkának. Reményeim szerint áprilistól állok munkába, addig Keleti Tamás volt főtitkár kollégám képviseli a testületekben és a mindennapi munkában is a textiles tagozatot.

- Az új tisztségedhez sok sikert, és minél előbbi teljes gyógyulást kívánok!

- Köszönöm.

(h)

Varga Éva

- Mikor kerültél kapcsolatba a ruházatiparral? – kérdezem Varga Évát a BDSZ alelnökét, tagozatvezetőjét.

- Közgazdasági szakközépiskolát végeztem, s a Mechanikai Művek marcali gyáregységében dolgoztam, ám ez a részleg, ami a rendszerváltáskor leányvállalatként működött, a kilencvenes évek elején az elsők között szűnt meg. Akkor kerültem át a Május 1 Ruhagyár marcali leányvállalatához. Ez nekem teljesen ismeretlen terület volt, a nulláról kellett megtanulnom egy az addigiaktól eltérő, merőben új szakmát. Előbb a szabászaton dolgoztam, majd meósként, aztán művezetőként. Tizenhét évig voltam a ruhagyárban. Sok változást kellett megélnünk. A Május 1 részvényeit, s ezzel gyakorlatilag az egész gyárat megvásárolta a MUSTANG részvénytársaság. Ekkor lett a fő profilja a farmergyártás. Jól működött, egészen 2007 januárjáig, amikor a tulajdonos úgy döntött – lévén ez az egyetlen magyarországi tulajdonú gyára -, hogy bezárja a marcali gyárat. Közel négyszázan lettünk hirtelen munkanélküliek. A termelést elvitte bérmunkában Szlovákiába, Kínába. Nem volt ez egyedi eset akkoriban. Úgy tűnt, hogy új élethelyzetbe kerülök, amilyenben addig nem voltam, s amit borzasztóan nehéz megélni, ez pedig a munkanélküliség.

- Mielőtt tovább lépnénk, adja magát a kérdés: hogyan indult a szakszervezeti „karriered"?

- Ahogy kikerültem az iskolából rögtön szakszervezeti tag lettem. Bekapcsolódtam a munkahelyem mozgalmi életébe, KISZ-tag voltam, mindig érdekelt az emberek sorsa, tulajdonképpen – „kiöregedve" az ifjúsági mozgalomból – teljesen természetes volt, hogy a szakszervezetben folytatom. Végigjártam az utat. Bizalmiként kezdtem, aztán egyre több feladatott vállaltam és kaptam, végül a marcali Musztángnál a szakszervezeti bizottság titkárává választottak. Dolgoztam az üzemi tanács elnökeként is hat évig. Nagy szép, eredményes időszaka volt ez az életemnek, köszönhetően annak, hogy a velünk partnerségben álló igazgató rendkívül széles látókörű, munkavállaló barát ember volt, akivel jól lehetett együtt dolgozni. Szükségesnek tartotta mind az üzemi tanácsokat – az országban szinte elsőként kezdeményezte annak megalakulását a cégnél -, mind a szakszervezetet. Szb-titkárként bekerültem a ruhaipar országos vérkeringésébe, 2002 óta jártam különböző országos rendezvényekre, értekezletekre, tárgyalásokra, képzésekre, s 2004-ben a Ruházatipari Dolgozók Szakszervezetének vezetőségi tagja lettem.

- Most térjünk vissza egyéni sorsod alakulására. A munkanélküliség réme fenyegetett.

- Igen. A dolgok számomra szerencsés egybeesésének fogom fel, hogy a Ruházatipari Dolgozók Szakszervezetének országos központjában változás következett be: 2007-ben Hernádvölgyi Andreát megválasztották az MSZOSZ alelnökének, így lehetőség nyílt arra, hogy, amennyiben Budapestre költözöm, a központi apparátusban kapjak munkát. Természetesen vállaltam, s itt dolgoztam, érdekvédelmi szakértőként, két évig.

- Hogyan jutott el a ruházatipari érdekképviselet addig az elhatározásig, hogy nincs más módja a továbbélésnek, mint az, hogy több szakmai szakszervezetnek kell szervezetileg egyesülnie?

- A gyárbezárások, a létszámleépítések, a tagvesztések odáig juttatták az ágazatot, hogy erősen el kellett gondolkodni a jövőnket illetően. 2009-ben döntött úgy az RDSZ kongresszusa, hogy fúzióra lépünk a Bányászszakszervezettel és a Textilipari Dolgozók Szakszervezetével. Ezt az elhatározásunkat végigvittük, s a mi legfelsőbb döntéshozó szervünk engem jelölt tagozatvezetőnek, illetve a BDSZ ruházatipart képviselő alelnökének. A BDSZ XXXI. kongresszusa megválasztott ezekre a tisztségekre.

- Tagozatvezető is vagy. Mit jelent ez az érdekvédelmi gyakorlatban, illetve a BDSZ egészét tekintve, hogyan helyezkedik el a struktúrában?

- A ruhaipari tagozat a BDSZ-en belül, megtartva a szakmakultúra hagyományait, identitását, külön működési szabályzat szerint működik, ami persze egységet alkot a BDSZ SZMSZ-ével, azzal nem lehet ellentétes. Évente több alkalommal, külön ülésterv alapján tartjuk a tagozatvezetői megbeszéléseinket. Ezeken azok a tisztségviselőink vesznek részt, akik eddig is részesei voltak a ruházaipari dolgozók szakszervezete országos munkájának. Ezek általában az alapszervezeteink titkárai. Nálunk sehol nincsenek függetlenített szakszervezeti vezetők, így rendkívül fontossá válik a központ szerepe, mind az irányítás, mind pedig a segítségadást illetően.

- Választott tagként veszel részt a BDSZ testületi ülésein?

- Mint alelnök, természetesen tagja vagyok a BDSZ országos testületeinek, az elnökségben egyedül, az országos tanácsban még három kollégával együtt képviseljük a ruhaipart.

- Az alelnökök közötti munkamegosztásban, te milyen területeket felügyelsz, illetve milyen részfeladatokat látsz el?

- Elsődleges feladatomnak, alelnökként is, a ruhaipari tagozat vezetését tartom. Nagyon fontos, hogy ez a szakma kellő képviseletet kapjon a BDSZ országos vezetésében, hogy megmaradjanak a sajátosságai, az eddigi eredményei, tradíciói. Feladatként kaptam – éppen a ruhaipar egyik jellemzője kapcsán – a nők helyzetével, az esélyegyenlőségükkel való foglalkozást. Ez azért is lényeges, mivel a könnyűiparban sok nő dolgozik, ezért nekünk nagyobb tapasztalataink vannak e téren, mint a bányász kollégáknak, ahol alacsony a női foglalkoztatás. Kapcsolatot kell tartanom az alapszervezetekkel, ami egyáltalán nem újdonság számomra, hiszen eddig is tettem ezt a ruhaiparon belül. A szervezetpolitika egy nagyon frekventált, és nagyon nehéz területével, a tagszervezéssel is foglalkoznom kell majd. A mai helyzetben, amikor üzemek zárnak be, munkahelyek szűnnek meg, s a tendencia az, hogy fogyatkozik a szervezett dolgozók száma, embert próbáló feladat növelni a tagság létszámát. Mégis ezt kell tennünk, ha eredményes és hatékony érdekvédelmet akarunk megvalósítani.

Feladatom még, amennyiben az elnök tartósan távol van, a BDSZ központi munkaszervezetének, nevezzük az egyszerűség kedvéért apparátusnak, az irányítása, ha úgy tetszik felügyelete, mozgatása, működtetése. Nos, e feladatot illetően még nincs kellő tapasztalatom, hiszen ehhez alaposabban meg kell ismernem a munkaköri leírásokat, a kollégákat, s ehhez hosszabb idő szükséges.

- Alelnöki tapasztalatokról még nem számolhatsz be, erre majd egy év múlva visszatérünk, addig is kívánok a munkádhoz nagyon jó egészséget, kitartást, állóképességet és az immáron közös bányászköszöntéssel, jó szerencsét!

- Köszönöm.

h

HASZNOS TUDNIVALÓK

a 2009. január 1-től érvényes egyes fixösszegű ellátásokról, adó- és tb-törvények fontosabb változásairól

A munkajog területén	2008.	2009.	2010.
A legkisebb munkabér			
(**Minimálbér** Ft/hó)	69.000,-	71.500,-	**73.500,-**
Garantált bérminimumok:			
– 2010. január 1.-től:			**89.500,-**

(A legalább középfokú iskolai végzettséget és/vagy szakképzettséget igénylő munkakört ellátók garantált bérminimuma gyakorlati időtől függetlenül.)

Adótörvény	2008.	2009.	2010.
Adókulcsok (%)	18, 38	18, 36	**17, 32**
Az adótábla			
– alsósáv határa	1.700.000,-	1.900.000,-	**5.000.000,-**

• 2010. január 1-jétől az összevont adóalapba tartozó jövedelmekhez adóalap növelő tételként hozzá kell adni a jövedelem 27 százalékát. Az adóelőleget (hasonlóan az adóhoz) **27 százalékos adóalap-kiegészítéssel növelt adóelőleg alap után** kell fizetni. Az adóterhet nem viselő járandóságra (például nyugdíj) az adóalap-kiegészítés nem vonatkozik.

• Az adójóváírás az adóalap-kiegészítéssel növelt bér 17 százaléka, de jogosultsági hónaponként legfeljebb 15.100,- Ft (évente összesen legfeljebb 181.200,- Ft), és teljes egészében akkor érvényesíthető, ha a magánszemély összes jövedelme az adóévben nem haladja meg a 3.188.000,- Ft jogosultsági határt. Ha meghaladja, a meghaladó rész 12 százalékával csökkenteni kell a 181.200,- Ft-ot, vagyis évi 4.698.000,- Ft összes jövedelem esetén már nem érvényesíthető adójóváírás.

• Az Szja-ban a **cégautó-adó megszűnik**, helyette a Gjt.-ben **önálló vagyoni típusú adóként kerül bevezetésre! (2009. február 1-től)** Minden személygépkocsira, kivéve azokat, amelyek magánszemély tulajdonában vannak és velük kapcsolatban nincs költségelszámolás (kivéve: kiküldetési rendelvény és munkába járás).

Adó mértéke 1600 cm3 hengerűrtartalom vagy 1200 cm3 kamratérfogat alatt 7.000,- Ft/hó, e felett 15.000,- Ft/hó.

• 2010. január 1-jétől megszűnik a **4 százalékos különadó!**

Adómentes juttatások

• Megmarad a súlyosan fogyatékos személyek személyi kedvezménye, a családi, illetve az őstermelői adókedvezmény, valamint a hosszú távú öngondoskodáshoz (önkéntes kölcsönös biztosítópénztári, nyugdíj-előtakarékossági számlára történő befizetésekhez) kapcsolódó adókiutalás. A súlyosan fogyatékos magánszemélyek adókedvezménye és a hosszú távú öngondoskodáshoz kapcsolódó adókiutalások továbbra is jövedelemkorlát nélkül érvényesíthetők. Nem változtak az összevont adóalap adóját csökkentő mértékek sem.

• **Önkéntes kölcsönös biztosítópénztári** befizetések után az egyéni pénztári számlán jóváírandó támogatás

a tagdíj 30%-a, maximum (Ft/év):	**120.000,-**
(azon személyek esetében, akik 2020. január 1-je előtt érik el a nyugdíjkorhatárt)	**150.000,-**

Ezen belül az önkéntes nyugdíjpénztári tag jóváírandó támogatása nem változott.

a tagdíj 30%-a, maximum (Ft/év):	**100.000,-**
(azon személyek esetében, akik 2020. január 1-je előtt érik el a nyugdíjkorhatárt)	**130.000,-**

A nyugdíj-előtakarékossági számla tulajdonost az önkéntes nyugdíjpénztár taggal egyező mértékű és összegű adókiutalás illeti meg.

• A pénzbeli juttatások közül a közhasznú, kiemelkedően közhasznú alapítványból, közalapítványból annak alapszabályban rögzített közhasznú céljával összhangban magánszemélynek kifizetett azon összeg, amelyet szociálisan rászoruló részére szociális segély címén folyósítanak.

• A szociális alapon nyújtott juttatások (szakszervezeti szociális segély és temetési segély)

• A foglalkozás-egészségügyi, illetve kegyeleti ellátás.

• A társadalmi szervezettől évente egy alkalommal kapott tárgyjutalom értékéből az 5 ezer forintot meg nem haladó összeg (mindenkinek adhatja).

• A munkáltató által kedvezményesen vagy ingyenesen biztosított számítógép- és internet használat.

• A villamos energia iparban dolgozók (és onnan nyugdíjba vonultak) áramkedvezménye, a bányászatban és erdőgazdálkodásban dolgozók (és onnan nyugdíjba vonultak) szén –és tűzifa járandósága, amennyiben a juttatásra való jogosultságukat 2010. január 1-je előtt szerezték meg. A 2010. január 1-jét követően létrejövő jogviszonyokra már természetbeni juttatásként adózik!

• A kifizető által fizetett védőoltás 2009-re visszamenőlegesen is.

• A hitelintézet által az adós és családja megélhetése ellehetetlenülésének megelőzése érdekében elengedett követelés abban az esetben, ha a hitelintézet az azonos helyzetben lévőket egyenlően bírálja el.

• Az élet –és nyugdíjbiztosítási szerződés alapján nyújtott szolgáltatások közül a haláleseti, baleseti, betegség-biztosítási szolgáltatás és a nyugdíj-biztosítási szerződés alapján a szerződéskötés harmadik évét követően nyújtott nyugdíjszolgáltatás.

• Szociálisan rászorulók részére a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány pályázata alapján nyújtott üdülési csekk.

Adóterhet nem viselő járandóságok

2007. január 1.-től a nyugdíj (a nyugdíjban részesülő baleseti járadéka) önmagában adómentes jövedelem, de ha a nyugdíjas magánszemély önálló vagy nem önálló tevékenységből származó jövedelemben részesül (pld. munkabér, megbízási díj) akkor a nyugdíj összegét az összevont adóalapba be kell számítani, majd az adóalap utáni adóból a nyugdíjra eső adót le kell vonni.

2010. január 1-jétől is fenti szabályok az irányadóak!

2010. január 1-jétől adóterhet nem viselő járandósággá válik a korábban adómentes munkáltatói lakáscélú támogatás (a támogatás összeghatára 1 millió forintról 5 millióra emelkedik a 2010. január 1-jétől folyósított támogatások esetében) és a szépkorúak jubileumi juttatása. /utóbbit lásd a táblázat szerint/

Év	Juttatásban részesülő korosztályok	Juttatás összege
2010. év	95 és 96-99 évesek	95.000,-Ft
2010. év	100 évesek	100.000,-Ft
2011. év	90 és 91-94 évesek	90.000,-Ft
2011. év	95 évesek	95.000,-Ft
2011. év	100 évesek	100.000,-Ft

Anyasági támogatás:

A 2010. március 31-e után született gyermek után kapott anyasági támogatás a továbbiakban nem adómentes jövedelem, hanem adóterhet nem viselő járandóság.

Megszűnő adókedvezmények

(2010. január 1-jétől)

1. tandíjkedvezmény
2. alapítványi kedvezmény
3. biztosítások kedvezménye (élet-és nyugdíjbiztosítás)
4. magánnyugdíjpénztári kiegészítő tagdíj és a társadalombiztosítási megállapodás alapján járó kedvezmény
5. alkalmi foglalkoztatáshoz kapcsolódó kedvezmény
6. háztartási szolgáltatások után járó kedvezmény
7. TB alapba megállapodás alapján befizetett összeg kedvezménye
8. foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézménybe befizetett összeg kedvezménye

Kedvezményesen adózó természetbeni juttatások	2008.	2009.	2010.
(2010-től 25%-os adó terheli)			
Az elmúlt évtől kezdődően megszűnt a béren kívüli juttatásokra vonatkozó 400.000.-Ft/év korlát			
• melegétkeztetés (Ft/hó)	12.000,-	12.000,-	**18.000,-**
• Az iskolakezdési támogatást (Ft)	20.700,-	21.450,-	**22.050,-**
• Üdülési csekk vagy kedvezményes üdültetés (Ft)			**73.500,-**

• Munkáltatói hozzájárulás az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárakba havonta a minimálbér 50 százalékáig,

• Munkáltatói hozzájárulás az önkéntes kölcsönös egészségpénztárakba, önsegélyező pénztárakba havonta a minimálbér 30 százalékáig,

• Magánnyugdíjpénztári tagdíj kiegészítés,

• Iskolarendszerű képzés évente a minimálbér két és félszereséig,

• Helyi utazási bérlet juttatása,

• A szövetkezet közösségi alapjából történő juttatás évente a minimálbér 50 százalékáig.

Az egyedi korlátokon felüli rész természetbeni juttatásként adózik, tehát biztosítási jogviszonyban történő juttatáskor 54 százalék személyi jövedelemadó, valamint a juttatás személyi jövedelemadóval növelt értéke után 27 százalék társadalombiztosítási járulék (azaz 95,58 százalék), nem biztosítási jogviszonyban történő juttatás esetében pedig 54 százalék személyi jövedelemadó és 27 százalék egészségügyi hozzájárulás (azaz 81 százalék) terheli.

Természetbeni juttatásként adózik 2010. január 1-tól:

• a legfeljebb évi három alkalommal adott csekély értékű ajándék értékéből a minimálbér 10 százalékát meg nem haladó rész,

• a művelődési intézményi szolgáltatás évente a minimálbér összegéig,

• a hidegétkezési utalvány havonta 6 ezer forint értékhatárig,

• a legalább két éve használt számítógép ingyenes vagy kedvezményes juttatása,

• a 2010. január 1-jét követően létrejövő munkaviszonyok esetében a villamosenergia-iparban dolgozók díjkedvezménye, a bányászatban és erdőgazdálkodásban dolgozók szén-és tűzifa-járandóságának kedvezménye,

• a munkáltató által a magánszemély nyugdíjba vonulásakor természetben adott egyszeri ajándék értékéből 15 ezer forint,

• a versenyes és vetélkedőn nyert érem trófea (összeghatártól függetlenül).

Vagyonadó

2010. január 1-jétől bevezetésre kerül egy új típusú adó, a vagyonadó. Ezen belül a lakóingatlanok, vízi és légi járművek, továbbá a nagy teljesítményi személyautók után kell adózni.

Ingatlan esetén adómentes egy 30 millió forintot meg nem haladó értékű lakóingatlan, ha a tulajdonos tényleges lakóhelye. Szintén nem kell adózni egy további, legfeljebb 15 millió forintos ingatlan után. A vagyonadót sávosan kell számolni: 30 millióig 0,25 százalék, 30-50 millió között 0,35 százalék, e fölött 0,5 százalék az adó mértéke.

A vagyonadótörvény adófelfüggesztést és kedvezményt határoz meg a nyugdíjasok, sokgyermekes családok és műemléképületek esetében.

Társadalombiztosítás	2008	2009	2010
• Nyugdíjbiztosítási összeghatár			
(ellátási alap) egy naptári napra	19.500,-	20.400,-	20.420,-
(ellátási alap) egész évre számítva (Ft)	7.137.000,-	7.446.000,-	**7.453.300,-**

• Egészségbiztosítási összegnek felső határa nincs.

• Nyugdíjemelés: (svájci indexálás 50-50%)

2008. évben

(5,2% nettó átl. ker. és 4,8% fogy. ár. növ.)	5,0%

Kiegészítő nyugdíjemelés:

2008.05.01-től a nyugdíjak 1,1%-kal emelkedtek, míg 2008.11.01-től újabb 1,1%-os nyugdíjemelésre került sor. Mindkét esetben 2008. január 1-jei viszszamenőleges hatállyal.

2009. évben			
(1,6% nettó átl. ker. és 4,5% fogy. ár. növ.)		3,1%	
2010. évben			
(a tervezett fogyasztói árnövekedéssel egyező mértékű)			**4,1%**
• **Munkáltatói Tb-járulék mértéke:**	29%	29%	**27%**

nyugdíjbiztosítási 24%, eb: 2%, munkaerő-piaci rész: 1% a teljes jövedelemre (2009-ben csak a minimálbér kétszereséig volt 27%).

• **Munkavállalói Tb-járulék mértéke:**

2008. nyugdíj 9,5%, eb: 6% (+1,5% munkavállalói járulék)	17,0%		
2009. nyugdíj 9,5%, eb: 6% (+1,5% munkavállalói járulék		17,0%	
2010. nyugdíj 9,5%, eb: 4%, pénzbeli 2% +1,5% munkaerő-piaci járulék,			**17,0%**

Megjegyzés:

2008. 01. 01-től a 6%-os egészségbizt. Járulékból 4% természetbeni, 2% pénzbeli egészségbiztosítási járulék.

A nyugdíjas foglalkoztatott a korábbi szabályozásnak megfelelően 2008. január 1-től is köteles 4% természetbeni egészségbiztosítási járulékot fizetni, ami 2008. január 1-től még 9,5%-os nyugdíjbiztosítási járulék fizetéssel egészül ki (2007.04.01-től-2007.12.31-ig a nyugdíjbiztosítási járulék 8,5%-os volt).

Nyugellátását – saját jogú nyugdíjasként történő foglalkoztatása, illetve egyéni vagy társas vállalkozóként kiegészítő tevékenysége 365 napja után – a nyugdíjjárulék alapot képező kereset, jövedelem havi átlagos összegének 0,5%-val kell emelni a biztosított kérelmére.

2009. július 1-jei hatállyal megszűnt a tizenharmadik havi nyugdíj:

Fentiek értelmében a 2009. évi esedékes második rész már nem került kifizetésre. A 13. havi nyugdíj korábbi intézményét egy un. **nyugdíjprémium** rendszer fogja felváltani 2010. január 1-jétől, azonban ez csak akkor lesz alkalmazható, ha a **GDP változatlan áron számított növekedésének a tárgyévben várható mértéke a 3,5 százalékot meghaladja.**

Nyugdíjprémiumra az a személy jogosult,aki a társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó rokkantsági vagy baleseti rokkantsági nyugdíjban, vagy hozzátartozói nyugellátásban - ide nem értve az ideiglenes özvegyi nyugdíjat - valamint az előbbiekben nem említett nyugellátásban részesül, és a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt a tárgyévet megelőzően betöltötte.

A nyugdíjprémium összege legfeljebb 80.000,- Ft lehet.

2010. január 1-jétől kezdődően módosulnak a Tny. Nyugdíjemelésre vonatkozó szabályai:

Az új szabályozás szerint a tárgyév január 1-je előtti időponttól megállapított társadalombiztosítási nyugellátást a megállapítás naptári évét követően minden év január hónapjában az emelés évére tervezett:

• fogyasztói árnövekedésnek megfelelő mértékben kell emelni, amennyiben a GDP tárgyévre tervezett mértéke nem éri el a 3 százalékot,

• fogyasztói árnövekedés és a tervezett országos nettó átlagkereset-növekedés 80 és 20 százalékos arányban súlyozott átlagának megfelelő mértékben kell emelni, amennyiben a GDP legalább 3 százalék, de nem éri el a 4 százalékot,

• fogyasztói árnövekedés és a tervezett országos nettó átlagkereset-növekedés 60 és 40 százalékos arányban súlyozott átlagának megfelelő mértékben kell emelni, amennyiben a GDP legalább 4 százalék, de nem éri el az 5 százalékot,

• fogyasztói árnövekedés és a tervezett országos nettó átlagkereset-növekedés 50-50 százalékos arányban súlyozott átlagának megfelelő mértékben kell emelni, amennyiben a GDP mértéke 5 százalék, vagy azt meghaladó mértékű.

Magán-nyugdíjpénztár tag	2008.	2009.	2010.
• 2008. tagdíj 8%, Tbny jár. 0,5%, eb. járulék 7% +1,5% munkavállalói járulék	17,0%		
2009. tagdíj 8%, Tbny jár. 1,5%, eb.járulék 6% +1,5% munkavállalói járulék		17,0%	
2010. tagdíj 8%, Tbny jár. 1,5%, eb.járulék 6% +1,5% munkaerő-piaci járulék)			**17,0%**

A pályakezdők részére a tagság kötelező.

Egészségügyi hozzájárulás	2008.	2009.	2010.
•Tételes egészségügyi hozzájárulás	1.950,-	1.950,-	**megszűnt**
A nem biztosítottaknak havi 4.950,- Ft egészségügyi szolgáltatási járulékot kell fizetniük, amit szerződés alapján más személy is megfizethet helyettük.			
•Tb-járulékkal nem terhelt, de adóköteles jövedelem után (a kifizető fizeti)	15%	11%	**27%**

Egyéb közterhek

• Munkaadói munkaerő-piaci járuléka az elszámolt munkabér 1%-a

• Munkavállalói munkaerő-piaci járuléka az elszámolt bruttóbér 1,5%-a

• Szakképzési hozzájárulás a bérköltség 1,5%-a

Korkedvezmény-biztosítási járulék

A foglalkoztató a külön jogszabályban meghatározott korkedvezményre jogosító munkakörben foglalkoztatott után 2007. január 1-től korkedvezménybiztosítási járulékot fizet, melynek mértéke 13%.

-2007-ben ezt teljes egészében a költségvetés fizette

-2008-ban a fogl.járuléka 3,25%, a költségvetés 9,75%
-2009-ben a fogl.járuléka 6,5%, a költségvetés 6,5%
-2010-ben a fogl.járuléka 9,75%, a költségvetés 3,25%
-2011-től ezt teljes egészében a foglalkoztató fizeti.

Az alkalmi munkavállalók közterhei :

Fontos: 2010. április 1-jétől az alkalmi munkavállalói könyvek és a közteherjegyek megszűnnek, helyette egyszerűsített munkaszerződést kell kötni, illetve elektronikusan kell bejelenteni a foglalkoztatást a munkáltatónak az APEH felé a munkavégzés megkezdését megelőzően.
Természetesen 2010. március 31-ig még élnek az AM-könyvek.

Ha a kifizetett munkadíj (Ft/nap)	Közteherjegy értéke (Ft/nap)	Ellátási alap (Ft/nap)
1.800-2.399	400	2.700
2.400-2.999	700	3.600
3.000-3.599	900	4.500
3.600-4.600	1.100	5.400

Nyugdíjak, nyugdíjszerű szociális ellátások (Ft/hó)	2008	2009	2010
• Öregségi teljes nyugdíj legkisebb összege	28.500,-	28.500,-	**28.500,-**
• Saját jogú nyugellátás és az özvegyi nyugellátás együttfolyósítási összeghatára	63.560,-	63.560,-	**69.730,-**
• Bányász egészségkárosodási járadék (max.)	85.500,-	85.500,-	**85.500,-**
• Árvaellátás legkisebb összege	24.250,-	24.250,-	**24.250,-**
• Rendszeres szociális járadék	26.420,-	27.000,-	**27.000,-**
Rokkantsági nyugdíj havi minimum összege:			
III. rokkantsági csoport	28.500,-	28.500,-	**28.500,-**
II. rokkantsági csoport	29.800,-	29.800,-	**29.800,-**
I. rokkantsági csoport	30.850,-	30.850,-	**30.850,-**
Baleseti rokkantsági nyugdíjminimum:			
III. rokkantsági csoport	28.600,-	28.600,-	**28.600,-**
II. rokkantsági csoport	30.000,-	30.000,-	**30.000,-**
I. rokkantsági csoport	31.000,-	31.000,-	**31.000,-**

2009. július 1-jétől módosultak a keresőtevékenységet folytató rokkantsági / baleseti rokkantsági nyugdíjasokat érintő jogosultságának vizsgálatára, a jogosultság megszűntetésére vonatkozó rendelkezések.
Az új szabályozás is azokra a III. csoportba tartozó, tehát 50-79 százalékos mértékben egészségkárosodott rokkantsági / baleseti rokkantsági nyugdíjasokra vonatkozik, akik a 62. életévüket, illetőleg (a 2009. évi XL. Törvény rendelkezései szerinti) irányadó nyugdíjkorhatárukat még nem töltötték be.
A nyugdíjas munkavállalóknak kizárólag arra kel figyelemmel lenniük, hogy **hat egymást követő hónapra vonatkozó bruttó keresetük átlaga ne haladja meg a folyósított nyugellátásuk összegének kétszeresét.**
Fontos, hogy az új szabály értelmében a jogosultság esetleges megszűntetésének vizsgálatánál már a bruttó keresetekre kell figyelemmel lenni, tehát a minimálbér összegét (akiknek a nyugdíj kétszerese sem éri el a minimálbért), illetve a nyugellátás összegének kétszeresét a hat havi bruttó kereset átlaga nem haladhatja meg.
A rehabilitációs járadékban részesülő személyekre az új szabályozás nem vonatkozik, vagyis esetükben továbbra is az ellátás alapját képező átlagkereset 90 százalékának –az időközi emelésekkel növelt- összegéhez kell a keresőfoglalkozásból származó egyéni járulékokkal és személyi jövedelemadóval csökkentett hat egymást követő hónapra vonatkozó keresetek átlagát viszonyítani.
Az ez év januártól hatályos módosítások értelmében **a minimális vállalkozói járulékalap** nem a minimálbér duplája, hanem a **„tevékenységre jellemző kereset"** lesz, ami az egyszerűsített vállalkozói adót (EVA) fizető egyéni vállalkozók mellett valamennyi egyéni és társas vállalkozásra kiterjed.
2010. január 1-jétől kezdődően megváltoztak az öregségi nyugdíjkorhatárt be nem töltött személyek keresőtevékenységére vonatkozó szabályok. **Ezek alapján a nyugdíj melletti korlátozás kizárólag a 2008. január 1-jétől megállapított nyugellátásban részesülő, az öregségi nyugdíjkorhatárt be nem töltött öregségi nyugdíjban** (ideértve az előrehozott nyugdíjak mellett pld. a korkedvezménye nyugdíjat, a korengedményes nyugdíjat, a bányásznyugdíjat is) **részesülőkre terjed ki, amíg be nem töltik öregségi nyugdíjkorhatárukat.**
Az említett személyi kör amennyiben biztosítással járó jogviszonyban áll, illetőleg egyéni vagy társas vállalkozóként kiegészítő tevékenységet folytat és **az általa fizetendő nyugdíjjárulék alapja meghaladja a tárgyév első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér havi összegének tizennyolcszorosát (éves keretösszeg),** az éves keretösszeg elérését követő hónap első napjától az adott tárgyév december 31.-éig, de legfeljebb az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig a nyugdíjbiztosítási szervnek a nyugdíj folyósítását szüneteltetni kell.
A 2008. január 1-je előtt megállapított nyugellátásban részesülő öregségi, öregségi jellegű nyugdíjasként keresőtevékenységet folytató személy változatlanul kereseti korlátozás nélkül dolgozhat.
A bányász dolgozók egészségkárosodási járadékában részesülő személyeknél a járadék melletti munkavégzésre vonatkozó keresetkorlátozás hatályba lépésének szabálya egy évvel kitolódik, ezáltal a minimálbér 80 százalékáig terjedő keresetkorlátozás csak 2011. január 1-jétől fog életbe lépni.
2010. január 1-jétől hatályos 2009. évi XL. Törvény rendelkezései jelentősen módosítják a nyugdíjba vonulás feltételeit. Fokozatosan 62-ről 65 évre emelkedik a társadalombiztosítási nyugdíjra jogosító öregségi nyugdíjkorhatár.
A nyugdíjkorhatár szempontjából az 1952. január 1-je előtt születettek esetében marad a betöltött 62. életév. A változás az 1951. december 31.-ét követő időpontban születetteket érinti az alábbiak szerint:
- aki **1952-ben** született, annak a 62. életév betöltését követő 183. nap,
- aki **1953-ban** született, annak a betöltött 63. életév,
- aki **1954-ben** született, annak a 63. életév betöltését követő 183. nap,
- aki **1955-ben** született, annak a betöltött 64. életév,
- aki **1956-ban** született, annak a 64. életév betöltését követő 183. nap,
- aki **1957-ben** vagy azt követően született, annak a betöltött 65. életév.

Öregségi teljes nyugdíjra az jogosult, aki a születési évének megfelelő öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte és **legalább húsz év, öregségi résznyugdíjra** pedig az jogosult, aki az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte **és legalább tizenöt év** szolgálati idővel rendelkezik.
2010. január 1-jétől igényelt öregségi nyugdíj tekintetében jogosultsági feltétel, hogy a biztosítással járó jogviszony megszüntetésre kerüljön.
A módosított szabályozás szerint a nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően **előrehozott öregségi nyugdíj** annak az 59. életévét betöltött **1952-ben vagy 1953-ban született nőnek**, illetve annak a 60. életévét betöltött **1950-ben született férfinak** állapítható meg, aki rendelkezik legalább 40 év szolgálati idővel. Csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjra pedig az említett személyi kör akkor jogosult, ha legalább 37 év szolgálati időt.
Az öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően **két évvel előrehozott öregségi nyugdíjra jogosult az az 1950. december 31.-ét követően született férfi, valamint az az 1958. december 31.-ét követően született nő, aki legalább 37 év szolgálati időt szerzett.** Ez utóbbi körben a nyugdíj összegét már csökkentéssel kell meghatározni.
Fentieken túlmenően előrehozott öregségi nyugdíjra jogosult az a **legalább 37 év szolgálati idővel rendelkező nő** is, aki
- **1954-ben** született és a 60 éves és 183 napos életkort betöltötte,
- **1955-ben** született és a 61. életévét betöltötte,
- **1956-ban** született és a 61 éves és 183 napos életkort betöltötte,
- **1957-ben** született és a 62. életévét betöltötte,
- **1958-ban** született és a 62 éves és 183 napos életkort betöltötte,

Továbbá az a **legalább 42 év szolgálati idővel rendelkező férfi** is, aki
- **1952-ben vagy 1953-ban** született és a 60. életévét betöltötte,
- **1954-ben** született ás a 60 éves és 183 napos életkort betöltötte.

A csökkentés mértéke nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj összegének **8,4 százalékát.**
Változik, illetve meghosszabbításra került a korengedményes nyugdíjazás jelenlegi szabályozása 2010. január 1-jétől.
Fenti időponttól kezdődően korengedményes nyugdíj akkor állapítható meg, ha
- a munkavállaló a korengedményes nyugdíjra való jogosultsághoz szükséges életkort (57. életév) és szolgálati időt (legalább 37 év) 2010. december 31.-ig betölti, illetve megszerzi.
- a munkavállaló és a munkáltató a korengedményes nyugdíjazásról szóló megállapodás megkötésének szándékát a regionális munkaügyi központnak bejelentette, továbbá
- a munkáltató és a munkavállaló között megkötött megállapodást 2010. december 31-éig megküldik az illetékes nyugdíjbiztosítási szervnek.

A módosítás az 1953. évben született személyek tekintetében speciális rendelkezéseket tartalmaz. Ez azt jelenti, hogy az **1953-ban született munkavállaló** továbbra is a 62. életévét megelőzően 5 évvel korábban, azaz 57. életéve betöltésekor állapodhat meg a munkáltatójával korengedményes nyugdíjazásról, a munkáltatónak azonban a 2010. január 1-jétől hatályos szabályok szerint a nő munkavállaló esetében változatlanul az 59., a férfi munkavállaló esetében azonban a 61. életév betöltéséig terjedő időszakra kell vállalnia a nyugdíj összegének és az ehhez járuló postaköltségnek a megfizetését.

Ápolási díj	2008.	2009.	2010.
2-18 éves beteg gyermek esetén	28.500,-	28.500,-	**28.500,-**
18 év felettiek esetén	22.800,-	22.800,-	**22.800,-**
súlyos fogyatékos esetén	37.050,-	37.050,-	**37.050,-**
• Vakok személyi járadéka	15.020,-	15.020,-	**15.360,-**
• Időskorú járadék	22.800,-	22.800,-	**22.800,-**
- egyedülálló, 62-75 év között	27.075,-	27.075,-	**27.075,-**
- egyedülálló, 75 év felettiek	37.050,-	37.050,-	**37.050,-**
• Rokkantsági járadék	32.610,-	32.610,-	**33.330,-**

Méltányos nyugdíjemelés	2008.	2009.	2010.
(az ONYF főigazgatója engedélyével)	71.250,-	71.250,-	**75.000,-**

• **Egyszeri segély** adható akinek a szociális törvény szerint figyelembe vett egy főre eső jövedelme nem haladja meg a 65.000 forintot, egyedülálló esetén a 75.000 forintot (ONYF főigazgatója engedélyezheti a nyugdíjminimum háromszorosát)

Családtámogatás (Ft/hó)	2008.	2009.	2010.
Családi pótlék			
• egy gyermekes család esetén	12.200,-	12.200,-	**12.200,-**
– egyedülálló esetén	13.700,-	13.700,-	**13.700,-**
• kétgyermekes család esetén gyermekenként	13.300,-	13.300,-	**13.300,-**
– egyedülálló esetén	14.800,-	14.800,-	14.800,-
• három vagy több gyermekes család esetén gyermekenként	16.000,-	16.000,-	16.000,-
– egyedülálló esetén	17.000,-	17.000,-	17.000,-
• tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos	23.300,-	23.300,-	23.300,-
– egyedülálló esetén	25.900,-	25.900,-	25.900,-
• nevelőszülőnél elhelyezett gyermek után a támogatás legalacsonyabb összege)	14.800,-	14.800,-	**14.800,-**

Középiskolai tanuló után a családi pótlék annak a tanévnek az utolsó napjáig jár, amelyik évben betölti a **20. életévét.**

Gyermekgondozási díj
A naptári napi átlagkereset 70%-a,
de legfeljebb a mindenkori minimálbér
kétszeresének 70%-a. 96.600,- 100.100,- **102.900,-**
A 2010. május 1-je után született gyermekek estében a szülést megelőző 2 éven belül 365 nap biztosítás szükséges a jogosultsághoz és a gyermek 2 éves koráig jár.
Gyermekgondozási segély (GYES) 28.500,- 28.500,- **28.500,-**
(jogosult a nyugdíjas és a 16 életévét betöltő kiskorú szülő is, ha a gyámjával nem él egy háztartásban)
– iker gyermek esetén függetlenül a
gyermekek számától) 57.000,- 57.000,- **57.000,-**
A 2010. május 1-je után született gyermekek esetében két éves időtartamra.
Gyermeknevelési támogatás (GYET)
(gyermekek számától függetlenül) 28.500,- 28.500,- **28.500,-**
2010. május 1.-től a gyermek 2. életévének betöltése az irányadó!
Anyasági támogatás
– gyermekenként 64.125,- 64.125,- **64.125,-**
– iker gyermek esetén 85.500,- 85.500,- **85.500,-**
Fogyatékossági támogatás
havi összege öregségi nyugdíj
legkisebb összegének 65%-a 18.525,- 18.525,- 18.525,-
– halmozottan sérültek esetén annak 80%-a 22.800,- 22.800,- 22.800,-

Kötelező egészségbiztosítás ellátásai

Táppénz
• folyamatos 2 évi biztosítás esetén a figyelembe vehető jövedelem **60%-a,**
• kevesebb biztosítási idő, vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátás tartama alatt **50%-a a** táppénz egy napra járó összege és
• **legfeljebb a minimálbér 400%-a lehet,**
• a biztosítási jogviszony megszűnése után a táppénz legfeljebb **30 napra adható,** napi összege nem haladhatja meg a **minimálbér 150%-ának harmincad részét,**
• baleseti táppénz összege 100%, azonban úti baleset címén a táppénz alap 90%-a,
• Betegszabadság alatt a távolléti díj 70%-a jár.

Rendszeres szociális segély: Havi összege a fogyasztási egység alapján számított családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja tényleges havi összjövedelmének különbözete, de nem haladhatja meg a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló részére megállapított személyi alapbér mindenkori kötelező legkisebb összegének (73.500,- Ft) személyi jövedelemadóval, munkavállalói egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegét. A családi jövedelemhatár összege megegyezik a család fogyasztási egységeihez tartozó arányszámok összegének és az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege 90%-ának szorzatával. A rendszeres szociális segélyre egy családban egyidejűleg csak egy személy jogosult.
Maximális összege: 60.236,- Ft
Rendelkezésre állási támogatás (az öregségi nyugdíj legkisebb összege): **28.500,- Ft**

Álláskeresők járadéka	2008.	2009.	2010.
I. szakasz: a korábbi átlagkereset 60%-a	41.400,-	42.900,-	**44.100,-**
alsó határa a minimálbér 60%-a felső határa ennek kétszerese	82.800,-	85.800,-	**88.200,-**
II. szakasz: a minimálbér 60%-a	41.400,-	42.900,-	**44.100,-**
• Álláskeresők segélye a minimálbér 40%-a	27.600,-	28.600,-	**29.400,-**
• Nemzeti helytállásért pótlék	135.800,-	138.800,-	**138.800,-**
- özvegy esetén	67.900,-	69.400,-	**69.400,-**

Egyebek	2008.	2009.	2010.
• Nyugdíjasok szénjárandóság pénzbeli összege (Ft/év)	33.360,-	35.400,-	**41.080,-**

• Sikondai Bányászati Utókezelő és Éjjeli Szanatórium térítési díja (Ft/nap/fő)
I. kategória (a korábbi szintű szolgáltatás)
– Bányaipari aktív dolgozó, bányász nyugdíjas és közvetlen hozzátartozója **1.500,-**
– Egyéb nyugdíjas, bármely foglalkozásból **1.700,-**
– Nem bányász aktív korú dolgozó **2.000,-**
II. kategória (TV, telefon, fürdőszoba és WC.)
– Bányaipari aktív dolgozó, bányász nyugdíjas és közvetlen hozzátartozója **1.800,-**
– Egyéb nyugdíjas, bármely foglalkozásból **2.000,-**
– Nem bányász aktív korú dolgozó **2.300,-**
III. kategória (1-2-3 szobás összkomfortos)
– Bányaipari aktív dolgozó, bányász nyugdíjas és közvetlen hozzátartozója **2.000,-**
– Egyéb nyugdíjas, bármely f oglalkozásból **2.400,-**
– Nem bányász aktív korú dolgozó 2.700,-
Beutalási időtartam 18-20 nap
A négy oldalas **orvosi beutalón** túl reumatológus szakorvos által felírt 4 gyógytényezőre (kezelésre) szóló vény szükséges.
• Rehabilitációs hozzájárulás mértéke
(összege) Ft/fő/év 164.400,- 177.600,- **964.500,-**
(3%-ról 8% nőt, a munkáltató fizeti az 1991. évi IV. tv. alapján)

Mellékletek:
1. számú – OÉT megállapodás
2. számú - Korrekciós nyugdíjemelés 2010-ben
3. számú - A „C" díjszabással igénybe vehető villanyáramdíj kedvezményről

Budapest, 2010. január 7.

Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete

1. számú melléklet

Az Országos Érdekegyeztető Tanács megállapodása a 2010. évi minimálbérről, garantált bérminimumról és a keresetek 2010. évi alakulásáról

Az Országos Érdekegyeztető Tanács (OÉT) oldalai, tudatában annak, hogy

• a több mint egy éve tartó világgazdasági válság jelentősen eltérő hatást gyakorol a magyarországi vállalkozásokra;

• az Országgyűlés által a 2009 tavaszi ülésszakon elfogadott, 2010-re érvényes adószabályok a különböző kereseti kategóriákban jelentősen eltérő hatással lesznek a munkavállalók nettó keresetére;

• a fogyasztói árszínvonal éves átlagos növekedése a kormányzati prognózis szerint

2010-ben várhatóan 3,9 % lesz, az alábbiakban állapodnak meg:

1.) Az országos minimálbér 2010. január l-jétől havi 73.500 forint, a garantált bérminimum 2010. január l-jétől havi 89.500 forint legyen.

A Kormány vállalja, hogy - az eddigi gyakorlatnak megfelelően - az OÉT megállapodás alapján, valamennyi magyarországi munkáltatóra és munkavállalóra kiterjedő hatállyal - kormányrendeletben állapítja meg az országos minimálbér és a garantált bérminimum fenti összegét.

2.) A helyi bértárgyalásokon a szociális partnerek vegyék figyelembe a vállalkozások verseny-, jövedelemtermelő és költségviselő képességét, valamint kiemelt szempontként kezeljék a foglalkoztatás biztonságát. A keresetek növelésének feltételei 2010-ben ebből következően ott biztosítottak, ahol

• a vállalkozás piaci helyzete ezt lehetővé teszi,

• a vállalkozás bevételi és kiadási szerkezete megengedi,

• a teljesítmények a keresetnövelést megalapozzák.

Mindezek figyelembevételével az OÉT a szociális partnereknek a nettó keresetek reálértékének 2010-ben történő megőrzését ajánlja.

Az OÉT jelen ajánlása a Munka Törvénykönyve hatálya alatt álló valamennyi munkavállalóra és munkáltatóra érvényes.

Budapest, 2009. december 1.

Záradék:

1. A munkáltatói oldal - a Stratégiai és Közszolgáltató Társaságok Országos Szövetsége kivételével - a veszteséges vállalatok esetében nem ajánlja a keresetek 2010. évi növelését.

2. A munkavállalói oldal egységesen elutasítja a munkáltatói szervezetek l, pont szerinti záradékát.

3. Az Agrár Munkaadói Szövetség, az Általános Fogyasztási Szövetkezetek és Kereskedelmi Társaságok Országos Szövetsége, az Ipartestületek Országos Szövetsége, a Kereskedők és Vendéglátók Országos Érdekképviseleti Szövetsége, a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége és a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége a garantált bérminimum vonatkozásában nem ért egyet a megállapodással, de vétójogával nem élve annak létrejöttét nem akadályozta meg.

2. számú melléklet

Korrekciós nyugdíjemelés 2010-ben

Egységesen 2%-kal emelkedik az 1988. január 1. és 1990. december 31. között megállapított sajátjogú nyugdíjak összege.

Ezekben az években viszonylag kedvező feltételek mellett került sor a nyugdíjak megállapítására, ezért a nyugdíjuk magasabb az átlagnál. Ez indokolja, hogy az emelés mértéke kisebb, mint más csoportoknál, egységesen 2%.

Az intézkedés eredményeképpen 320 ezer nyugdíjas nyugdíja emelkedik átlagosan 1.200,-Ft-al.

Újabb 4%-kal emelkedik az 1992. január 1. és 1995. december 31. között megállapított sajátjogú nyugdíjak összege.

A 2008. évi átlagosan 7,4%-os - az 1991-1996 között sajátjogon nyugdíjazottak teljes körét magában foglaló - emelést követően az 1992-1995 megállapított nyugdíjak további, egységesen 4%-kal emelkednek, mivel ezekben az években voltak a nyugdíjba vonulás feltételei a legkedvezőtlenebbek.

Az intézkedés 490 ezer nyugdíjast érint, az emelés átlagos összege havi 2.200,-Ft.

Egységesen 4%-kal emelkedik az 1997. január 1. és 1998. december 31. között megállapított sajátjogú nyugdíjak összege.

Az ebben a két évben induló nyugdíjak megállapítási feltételei átmenetet képeztek a korábbi kedvezőtlen és a már a gazdasági fellendülés időszakában megállapított nyugdíjak között.

Az intézkedés mintegy 160 ezer nyugdíjas havi nyugdíját emeli átlag 2.300,-Ft-al.

Korábbi években történt korrekciós nyugdíjemelések:

2007. január 1-jétől a szolgálati idő hossza és a nemek szerint differenciáltan emelkedik az 1988 előtt megállapított saját jogú nyugdíjak összege.

A férfiaknál, mindenki nyugdíja 3%-kal emelkedik és akinek 29 évnél több szolgálati ideje van, az többletévenként további 0,5%-os, legfeljebb 10%-os emelésben részesül.

A nők nyugdíja 5%-kal emelkedik és ha 27 évnél több szolgálati idővel rendelkeznek, szintén többletévenként további 0,5%-os, legfeljebb 10%-os emelésben részesülnek. A nők kedvezőbb feltételeit az indokolja, hogy 1988. előtt még nem kaptak a nők a szolgálati idő számításakor gyermekenként 1-1 év kedvezményt.

2008-ban a szolgálati idő hossza szerint differenciáltan emelkedik az 1991-1996 között megállapított sajátjogú nyugdíjak összege.

egységesen 4%-os emelésben részesülnek,

a 29 év fölötti szolgálati évekre további évi 0,5%-os, továbbá maximum 10%-os emelés jár (a szolgálati idő korrekció arányosan kiterjed a rokkantsági nyugdíjasokra is)

3. számú melléklet

TÁJÉKOZTATÓ
A „C" díjszabással igénybe vehető villanyáramdíj kedvezményről.

A kedvezményesen vételezhető villamos energia mennyisége évente a jogosult által megválasztott két felhasználási helyen összesen legfeljebb 15.000 kWh, amelyből a második felhasználási helyen évente legfeljebb 2.500 kWh vehető igénybe.

Az első kedvezményes felhasználási helyen a kedvezmény mértékét az alábbi táblázat mutatja:

Kedvezményes fogyasztás mértéke	Kedvezményes villamosenergia-díj az egyetemes szolgáltató részére egyébként fizetendő díj %-ban
0 kWh-tól 6.000 kWh-ig	37%
6.000 kWh-tól 9.000 kWh-ig	40%
9.000 kWh-tól 12.000 kWh-ig	50%
12.000 kWh-tól 15.000 kWh-ig	60%

(A kedvezményes villamosenergia-díj növekménye a fogyasztástöbbletre vonatkozik, tehát például az első kedvezményes felhasználási helyen 8.000 kWh éves kedvezményes fogyasztás esetén 6.000 kWh az egyetemes szolgáltatási díj 37%-án, 2.000 kWh az egyetemes szolgáltatási díj 40%-án vételezhető.)

A második kedvezményes felhasználási helyen vételezett villamos energia díja a kedvezmény igénybevétele nélküli lakossági egyetemes szolgáltatási díj 60%-a.

Valahová tartozni kell

Lonsták Vilmos a szolidaritásról, a tagfelvételről és a hagyományápolásról

Több munkahelye is volt, de valahogy mindegyik közel volt a bányához. Még a 14 évnyi mozgalmi munka is, ha nem is közvetlenül, de a bányához kötötte.

- Dolgoztam Salgótarjánban a Zagyva-rakodón, Nagybátonyban a gépüzemnél, de a bányák felszámolásával mindkettő megszűnt. A FŰTŐBER azért jött létre, hogy munkát találjanak azok, akik korábbi helyükön „fölöslegesek" lettek. Aztán 2oo3-ban nyugállományba kerültem - meséli Lonsták Vilmos, a bányászszakszervezet l-es nyugdíjas alapszervezetének elnöke, Salgótarjánban.

- Milyen érzés volt elszakadni az aktív munkától?

- Nem túlságosan jó. Ezért aztán a társadalmi-mozgalmi munkától nem is akartam elszakadni. Az embernek valahová tartoznia kell. Kapóra jött, hogy akkoriban találkoztam Kovács Lacival, beszélgettünk és hívott, menjek hozzájuk, a szakszervezetbe. Ez úgy 2oo5-ben volt és a tisztújításkor bekerültem a vezetőségbe, egy idő után pedig alelnöknek is megválasztottak. A következő évben a tagok úgy döntöttek, legyek az alapszervezet elnöke.

- Az „új seprő" jól sepert?

- Volt munkája az elnökség minden tagjának és a bizalmiak sem maradtak tennivaló nélkül. Felülvizsgáltuk a nyilvántartást, megerősítettük a bizalmi hálózatot. A 45o taghoz 19 bizalmit választottunk. A területüket úgy alakítottuk ki, hogy az idős emberek tájékoztatásáért, a tagdíjak beszedéséért ne kelljen bebarangolniuk az egész várost.

- „Felépült" tehát a szervezet, de hogyan működött?

- Rendszeressé tettük az összejöveteleinket. Eldöntöttük mindjárt az elején, hogy az elnökség és a bizalmi testület együtt alakítja ki munka és ülestervét. Közösen döntöttünk a feladatok végrehajtásának módjáról is. Csak akkor lett a javaslatból határozat, ha valamennyien egyetértettünk azzal. Én 1961 óta vagyok szakszervezeti tag. Azt megtanultam, az embereket meg kell nyerni ahhoz, hogy a munkánk eredményes legyen.

- Hogyan alakították ki a munka tartalmi részét?

Az legfontosabbnak azt tartottuk, hogy szolidárisak legyünk azokkal, akik alacsony nyugdíjból, nehezen élnek. Alapszervezetünk tagjainak átlagos életkora 67 év, de van több 9o éves tagunk is. Tagdíjbevételünk 60 százaléka segélyezésre megy. Nem volt könnyű elfogadtatni, hogy a segély nem olyan járandóság, amely mindenkit megillet. Azok kapnak, akik valóban rászorulnak a segítségre. Az elmúlt 4 évben 62 kisnyugdíjas tagunknak intéztünk nyugdíjemelést méltányossági alapon. Most havonta 28oo-35oo forinttal kapnak többet. Több mint 2oo azok száma, akik szociális segélyben részesültek és a legkisebb összeg 3ooo forint volt. Sikondán a szanatóriumban közel 9o idős, beteg tagunk gyógyult, pihent. Reméljük a következő 4 évben is eljutnak ennyien.

A másik ugyancsak fontos tennivalónk a hagyományápolás volt. Megüljük a bányászok ünnepeit, szeptember elején a bányásznapot, decemberben pedig a Borbála ünnepet. S ahol valamikor bányák működtek, ott emléktáblákat avattunk, emlékhelyeket alakítottunk ki. A salgótarjáni bányászat bölcsője Inászó volt, ahol az önkormányzat támogatásával és jelentős társadalmi munkával a közelmúltban felújítottuk az emlékhelyet. A bányászkodás 16o. évfordulója alkalmából - tavaly - márványtáblával emlékeztünk és emlékezünk ezek után is a forgáchi lejtaknára és bányászaira. Emléktábla előtt tisztelgünk a Károlyi városrészben és Somlyón is szeretnénk maradandó emléket állítani a bányászatnak, a bányászoknak.

- Hogyan tervezik a következő éveket? Milyen feladatok várnak az alapszervezetre?

- Nagy gondot fordítunk a taglétszám megőrzésére. Az elmúlt 4 évben 46 taggal lettünk kevesebben. Voltak halottaink, betegek, akiknek már nehezére esik a járás és olyanok is, akik kiléptek az alapszervezetből. Már korábban kinyitottuk a kaput azok előtt, akik ugyan nem a bányánál dolgoztak, de elfogadják szakszervezetünk alapelveit és tisztelik, őrzik hagyományainkat. S jönnek a bányászok özvegyei is, akik férjük jogán fenntartják a szakszervezeti tagságot. Mai tagjaink mintegy 39 százaléka kötődött szorosan a bányához, a bányaüzemekhez.

A szolidaritást, a rászorulók támogatását ezután is szükségesnek tartjuk. Hasznos forrásunk többek között a megyei bányász alapítvány, amelyet az alapszervezetek hoztak létre és működtetnek ma is adományaikkal. A hagyományápolás fontos színterének tartjuk a bányászklubot, amely ugyan megyei funkciójú, de alapszervezetünkre épít. Rendezvénytervét is összehangoltuk alapszervezetünk tervével. Az őszi-téli hónapokban kéthetenként hasznos beszélgetések; tájékoztató és előadások zajlanak a klubban. Nyáron, pedig kirándulunk és gyógyfürdőket látogatunk.

- Milyen helyet foglal el az alapszervezet a város életében?

- Mi azt tapasztaljuk, az alapszervezet vonzó az emberek körében. Jó a kapcsolatunk a város vezetésével, a civil szervezetekkel. Ott vagyunk minden jelentősebb városi rendezvényen és a mi rendezvényeink is egyre látogatottabbak. Olyanok is jönnek, akik szimpatizálnak munkánkkal és úgy tűnik, előbb-utóbb tagként is köszönthetjük őket.

V. G.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az MSZOSZ Dél-alföldi Regionális Képviselete – tekintettel az MSZOSZ 2010-ben esedékes kongresszusára, pályázatot hirdet

„SZAKSZERVEZETI JÖVŐKÉP, SZAKSZERVEZETI REFORMOK"

címmel.

Pályázati feltételek:

1. A pályázaton az MSZOSZ-hez tartozó tagszervezetek 35 év alatti tagjai jogosultak részt venni.
2. A pályázatban, a kiírt témával kapcsolatosan, a magyar szakszervezetek, illetve az MSZOSZ középtávú kihívásaira történő válaszokat, reform értékű lépéseket, a lehetséges megoldásokat kell megfogalmazni.
3. A pályázatban elvárt főbb témakörök a következők:
- tagszervezés,
- szakszervezeti struktúrák,
- szociális párbeszéd, érdekegyeztetés, kollektív tárgyalások,
- szakszervezeti képzés, oktatás,
- szakszervezet információs tevékenysége,
- szakszervezeti szolgáltatások fejlesztése,
- szakszervezetek pénzügyi gazdálkodása, továbbfejlesztése, javaslatok a szükséges reformok végrehajtására.
4. A pályázatot kizárólag írásban, ajánlott levélben, maximum 10 oldalon lehet benyújtani a következő címen: *MSZOSZ Dél-alföldi Regionális Képviselete, 6000. Kecskemét, Katona József tér 18.* (A pályázat benyújtása jeligével történik, a pályázó nevét, elérhetőségét zárt borítékban kérjük a pályázat mellé csatolni.)
5. *A pályázat benyújtásának határideje: 2010. március 15.*
6. Pályázatok értékelése, díjazása:

A beérkezett pályamunkákat 5 fős – az MSZOSZ RKT által felkért – zsűri értékeli.

Tagjai: MSZOSZ elnöke/alelnöke, MSZOSZ Bács, Békés, Csongrád képviseletvezetők, Kisgyörgy Sándor ETOSZ igazgató

Az első 10 helyezett térítésmentesen részt vehet a DKMT Euró-régió 2010. évi Nemzetközi Ifjúsági Táborában.

Eredményhirdetés: 2010. április 30.

7. A pályázat kiírója, a beérkezett pályamunkák legjobb javaslatait, ötleteit összegzi és kiadványban jelenteti meg.

Kecskemét, 2009. december 2.

MSZOSZ DÉL-ALFÖLDI RKT

„Dalolva szép az élet!”

A Borostyán Férfikar hagyományos összejövetele

A Borostyán Férfikar tagjai, feleségek, pártoló tagok minden év januárjában hagyományosan családias ünnepséget rendeznek. Ezúttal a Kaszinóban jöttek össze évzáró – évnyitóra.

Az önkormányzat és a művelődési ház képviseletében Bábics Valéria igazgató köszöntötte az egybegyűlteket. Rövid beszédében méltatta a kórus tevékenységét, és azt, hogy ez a közösség a művészetnek milyen magas csúcsaira jutott el.

Beitli Antal alapító tag, a férfikar elnöke felidézte a harmincnégy éves kórus történetét. Emlékeztetett rá, hogy Kiss József karnagy kezdeményezésére alakultak, az első szereplés az 1977-es nőnapon volt, s utána hamarosan kiléptek a nagyobb nyilvánosság elé is. Kiss József betegsége miatt 1979-ig tudta vezetni az együttest, de utódjában, Pethő Balázsnéban nagyszerű folytatóra találtak. A fejlődés úgyszólván töretlenül folytatódott, a karnagynő türelme, szakértelme, s pedagógiai érzéke arany-fokozatokat, Fesztiválkórus minősítések sokaságát hozta. Az eredmények titka Beitli Antal szerint két tényezővel magyarázható: Pethő Balázsné kiemelkedő szakmai munkájával, s mindenekelőtt a dalosok áldozatkész lelkesedésével. Az együttes igazi közösséggé formálódott az eltelt harmincnégy év alatt.

Pethő Balázsné karnagy ismertette az idei terveket, amelyek között kistérségi szereplésekre, falunapi meghívásokra számítanak. Részt vesznek a hagyományos ajkai borfesztiválon, a zenei világnapon, adventi koncerten, a kazincbarcikai Bányász Fesztiválon. Az idén is szeretnének külföldi fellépésre menni, elsősorban Erdélybe, mert ott mindig nagyon szívesen és szeretettel fogadják őket.

Borostyán kórus

A kitűnő vacsora után nagyon hangulatos összejövetelt produkáltak, gyönyörű nótacsokrokkal „melegítették” be egymást, legsikeresebb számaikból is ízelítőt adtak. Közben anekdotáztak, emlékeztek az elmúlt évtizedekre, sikeres fellépésekre, aranyminősítésekre, fesztiváldíjakra, külföldi turnékra. A kötetlen beszélgetésnél elmondták, hogy mi volt a kórus legfőbb erénye. Így fogalmaztak: - A fegyelmezett munka, a dal igazi szeretete. Nagyon lelkesen énekeltünk, szinte élveztük, amit csináltunk. Magunkénak vallottuk a zenét, a dalt.

A Borostyán Férfikar tevékenységét több mint három évtized után is bányász-szívvel, vasakarattal, s ami a fő: dalos kedvvel végzi. Nem hiába választották jelszavuknak, hogy „Dalolva szép az élet!”

A rendezvény további kitűnő hangulatáról az együttes közkedvelt Bábics Gábor – Kiss Sándor duója gondoskodott, akik kitűnő zenéjükkel igazi talpalávalót szolgáltattak a résztvevőknek.

Tollár Sándor
Fotó: Györkös

Borbála napok a Dorogi Szénmedencében

Ebben az évben is méltó, ünnepélyes keretek között kerültek lebonyolításra a Borbála napi rendezvények a szénmedence településein ugyanúgy, mint ahogy az történt az 59. Bányásznap eseménysorozatát illetően is. Elnökségünk nehezményezi, hogy a bányásznapi rendezvényeink közül egy sem volt „méltó” arra, hogy a Bánya-munkásban említésre kerüljön.

A mostani ünnepi rendezvényeink közül kiemelkedik a Pilisszentiváni István aknai Emlékkő avatása, valamint a Sárisápi rendezvényen bemutatott szakmai könyv és a szénmedence településeinek életét magában foglaló kiállítás.

Ahogy az 59. Bányásznapon történt (Ladányi András „Bányász vagyok ki több nálam” című könyvének bemutatója, mely a medence Művelődési Házainak történetét dolgozza fel) úgy a Borbála napi rendezvények sorában is egy könyvbemutatóra (Számel János „Volt egyszer egy bányaüzem”, mely az Ebszőnyi bányászkodást mutatja be) került sor.

A Csolnoki és a Kesztölci rendezvények kapcsán meg kell említeni, hogy a Lencsehegyi bányaszerencsétlenségben elhunytak emléktábláját ebben az évben az üzem udvaráról áthelyezzük a Kesztölci temetőbe.

Ugyan csak figyelemre és követésre méltó, hogy a Csolnoki Borbála napi rendezvények sorában egy - egy kiállítás megnyitására kerül sor, melyben az utóbbi két évben jelentős szerephez jutnak a helyi Általános Iskola tanulói.

Dorogon ebben az évben a volt bányász intézmények épületein elhelyezett Emléktáblák megkoszorúzására került sor melyben újszerűen hatott a Dorogi Zsigmondi Vilmos Gimnázium tanulóinak részvétele.

A Dorogi Szénmedence Kultúrájáért Alapítvány elismerését a 80. születésnapját ünneplő Tokodaltárói Bányász Vegyes Kar érdemelte ki.

A 2009. évi Borbála napi rendezvények valamennyi településen kellő ünnepélyességgel, a Bányász Emlékművek megkoszorúzásával és hatalmas érdeklődés mellett kerültek most is lebonyolításra.

A rendezvények előkészítésében, szervezésében és bonyolításában nagy felelősséggel kiemelkedő szerepet vállalt Szövetségünk elnöksége – a helyi önkormányzatokkal szoros együttműködésben - valamint a Dorogi Szénmedence Kultúrájáért Alapítvány Kuratóriuma.

Wágner Ferenc

A 139 éves bányászat emlékét ünnepelték Ajkán

Megemlékezések Borbála szobránál

Szent Borbála, a bányászok védőszentjének szobra Ajkán és Padragkúton hirdeti az ajkai szénbányászat dicső 139 évét, és a város lakóinak háláját egy szép szakma iránt. A szakmájukhoz hű bányászok mindkét helyszínen tisztelegtek, emlékeztek, méltóan ápolták a szép hagyományukat.

Ajkán, a Művelődési Központ előtti parkban az Ajkai Bányász Hagyományápoló Nyugdíjas Klub szervezésében koszorúzási ünnepséget rendeztek a bányászok védőszentjének névnapján.

Győr Sándor mondott ünnepi beszédet

Borbála szépsége, fiatalságának éltető ereje sugárzik az ötödik „születésnapját” ünneplő szoborról. A nyugdíjasklub énekkarával közösen énekelték el a Bányászhimnuszt a szép számmal megjelent egykori bányászok, majd Győr Sándor mondott ünnepi beszédet. Emlékezett arra, hogyan lett Borbála a bányászok védőszentje, s az ő védelme alatt végezték a veszélyt tudatosan vállaló bányászok munkájukat Ajkán 139 évig. – A poros, sáros faluból a szénbányászatnak köszönhetően egy 33 ezer lakosú város épült fel erőművel, alumínium-, üveggyártással és számtalan más ipari létesítménnyel. A 139 év alatt 88 millió tonna szenet hoztak fel a föld gyomrából bányászaink, amivel mintegy százezer családnak adtak tisztes megélhetést nemcsak Ajkán, hanem a környéken is. A nehéz és felelősségteljes munka nemcsak dicsőséget hozott, hanem áldozatokat is követelt. 175 bányásztársunk soha nem jött fel a bányából, életét adta a szakmáért. A legfájóbb emlékeket az ember általában a lelkében hordozza. Értük is, és a még élő bányászokért állítottuk a Borbála szobrot, hogy soha senki ne feledje: volt egy szakma, mely Ajkán élt 139 évet. Örök hála és köszönet városunk lakosságának, az önkormányzatnak, a Bakonyi Erőműnek, valamint a KellerPrint nyomdának, hogy méltó emléket állítottak a bányászok védőszentjének és rajta keresztül a több ezer ajkai, jókais, padragi bányásznak, valamint az osztályozó dolgozóinak – fogalmazta meg ünnepi gondolatait Győr Sándor, a Bányászatért Alapítvány elnöke.

Az ünnepi beszéd után Markó László, egykori aknász szavalta el saját versét. A nyugdíjas bányászokban sok szép emlék szakadt fel a vers sorainak hallatán.

A megemlékezés koszorúit az önkormányzat, a bányászati szakszervezetek, a civil szervezetek és hagyományápolók képviselői helyezték el a szobor talapzatára.

***

Padragkúton a Civil Fórum Padragkútért Egyesület koszorúzott, és tartott megemlékezést a Bányász Kegyeleti és Emlékparkban lévő Borbála szobornál. Az ünnepségen a hideg idő ellenére a lakosság és a településen működő egyesületek, klubok, baráti körök képviselői szép számmal vettek részt.

A megemlékezésen Róka József, a Fórum elnöke Szent Borbála tiszteletéről, és ehhez a naphoz kötődő számos népszokásról emlékezett meg. Ezt követően a megemlékezés koszorúit és virágait helyezték el a résztvevők, majd közösen énekelték el a Bányász himnuszt.

Tollár Sándor
Fotó: Györkös

„NEM CSAK A 20 ÉVESEKÉ A VILÁG...”

A Bakony Hotel*** kedvezményes, nyugdíjasoknak szóló ajánlata

Kényelmes szobákkal, udvarias kiszolgálással
várjuk egész évben
a friss bakonyi levegő és a természet szerelmeseit.

2010. március 31.-ig

A csomag ára:

19.900.-Ft/fő/3 éj
31.000.-Ft/fő/5 éj
39.900.-Ft/fő/7 éj

mely az alábbi szolgáltatásokat tartalmazza:
Szállás 2 ágyas szobában
Svédasztalos reggeli
Kétfogásos vacsora
Délutánonként egy csésze üdítő tea,
hozzá házi sütemény
Régi idők mozija-esténként archív filmek vetítése
Finn szauna, jacuzzi, infrakabin korlátlan használata

ÜDÜLÉSI CSEKKET ELFOGADUNK!

SZOBAFOGLALÁS:
Bakony Hotel***
H - 8427 Bakonybél, Fürdő utca 57.
Tel: 88/461-125, 88/461-125, 88/461-493,
Fax: 88/461-492
E-mail: bakonyhotel@bakonyhotel.hu
www.bakonyhotel.hu

HEINRICH EGGENSTEIN

Az aknánál

A kötelek pengve csúsznak,
mikor nekivág az útnak,
napszint felé mind a kas.
Fent torlódnak teli csillék,
meg amik a szenet vinnék,
de már kiürült a has.

Így mozognak újra, s újra,
fényben és az éjbe bújva,
dudák üteme szerint.
Felbukkannak szénnel telve,
majd üresen, újabb jelre,
mélybe süllyednek megint.

Ám a teli csille szénnel,
napnak üzen fel az éjjel,
vágy és panasz hangja száll.
Szólnak, akik verítékben
csákányoznak ott, vagy éppen
szénfal nékik a határ.

Harcuk közben vékony béke,
ha eljön a műszak vége,
s ballag a fáradt csapat.
A kas ekkor, csillék nélkül,
nekik szolgál menedékül,
s fent rájuk köszön a Nap.

Debreceni anzix

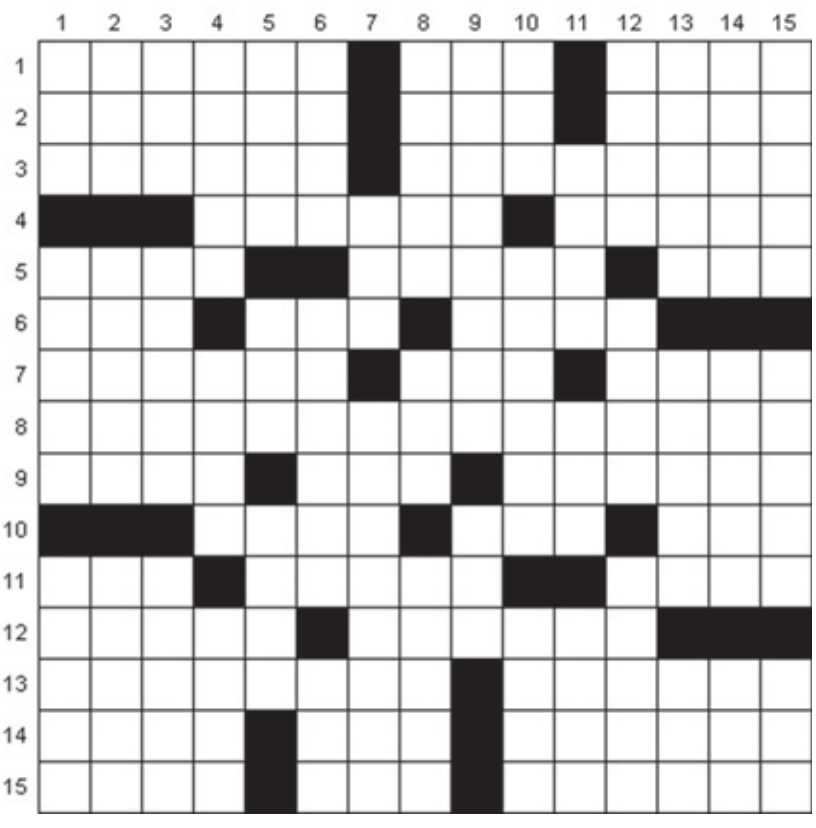

VÍZSZINTES: 1. Egy magyar szólás szerint, ami ebben van, azt nagyon jól ismerjük. - Hamburg legjobb labdarúgó csapata. - Mit vernek abba, amit széjjel akarnak feszíteni? 2. Humor, a könnyedebb fajtából. - Említett személyé. - Erdők rágcsálója. 3. Csúcsteljesítmény. - Értesítés vendégségbe várásról. 4. Búcsúzik a csapat az NB I-től. - Kritikus, kissé gúnyosan. 5. Jó hír, sőt becsület helyreállítása: ...bilitáció. - Mi mond válaszként gyakran többet, mint sok hangos szó? - Többek között mit tesznek a levesbe? 6 Gyártmány. - Amelyik ember. - Madrid híres labdarúgó csapata. 7. Bélyegek albuma. - A csatár az utolsó védő mögött kapja a labdát. - Hozzánk tart. 8. Debrecen egyik nevezetessége. 9. Ráismerés örömének kifejezése. - Római 551-es. - Tizenkét hónapi! 10. Először a földből. - A Tisza erdélyi mellékfolyója. - Udvarló egyik fegyvere. 11. Portugál, olasz és svéd autók jele. – Férfinév. - Ady híres verse a visszatérésről Magyarországra: A ... de l'Est-en. 12. Német férfinév. - Prémes állat. 13. Egyik embernek időtöltés, a másiknak hivatás. - Virág is, hangszer is. 14. Kortárs színész (István). - Zúdít, áraszt. - Magyar kártyalap. 15. Németh László egyik drámai hősnője. - Egyforma betűk. Teniszpálya talaja, névelővel.

FÜGGŐLEGES: 1.Királyi, rövidítve. - Dunántúli folyó. - Fickó, férfi. 2. Jód és rénium vegyjele. - Esővíz elvezetője. - Város a Vág folyó völgyében. 3. Vegyi anyagok. - Az észak-amerikai Nagy tavak egyike. - Egy magyar szólás szerint, aki ennyit markol, keveset fog. 4. Gyermekünk gyermeke. - Amely személyek. - Hal belsősége. 5. György cseh változata. - Régi űrmérték. - A nemzeti szobrászat múlt századi megteremtője (Miklós). 6. Zöldes színű, áttetsző ásvány. - Állatok őre. - Szóalakban van! 7. Tudományos fantasztikus műfaj: ...-fi. - Község a Szekszárdi-dombságban. 8. Az eredetit csak utánzó. - Római CIV fele. - Rest. 9. Kortárs politikus (Imre). - Mellettem. 10. Befejezés. - Kis zajt kelt. - Ravasz kópé az erdőben. 11. Zalaegerszeghez tartozó település: András... - Járom. - Idegen női név. 12. Fejleszt, növel valamit. - Bakfis. - Grúz város. 13. Nem sok. - Egyiptom fővárosa az ókorban. - Jótáll páros betűi. 14. Földbe rejtő. - A század egyik legnépszerűbb színésze volt (Pál). - Holland és osztrák autók betűjele. 15. Vizsga, vizsgálat. - Gida az erdőben. - Párosan nagyok!

Beküldendő a vízszintes 8. számú sor megfejtése.

A rejtvénypályázat nyertesei

Decemberi rejtvényünk helyes megfejtése a következő: OKOZATI, VASIPARI, KORATAVASZ, ORSZÁG.

A nyertesek: Bajnóczy Ilona,1117 Budapest, Váli u. 6.;Fenyvesi Lászlóné, 2840 Oroszlány, Petőfi S. u 35.; Király Albert, 3073 Tar, Május 1 út 41.

A nyereményeket postán küldjük el.

BÁNYAMUNKÁS
A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

Főszerkesztő: Hámori István Péter • Szerkesztőség:1068 Budapest VI.Városligeti fasor 46-48. Telefon: 322-1226; 351-7758 • Fax/üzenetrögzítő: 351-7758 • E-mail: bdsz@banyasz.hu • A Bányamunkásban megjelent cikkek Interneten is hozzáférhetők: www.banyasz.hu • Kiadja a Nyomdart Kft. • Telefon/fax: 223-1974 • **Felelős kiadó: Rabi Ferenc** • ISSN 0133-6630